

N:o 20.

Ank. till Riksd. Kansli den 28 Febr. 1876, kl. 11 f. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Sjette hufvudtitel.

(2:a U. A.)

Med iakttagande af den ordning, hvaruti anslagen äro i riksstaten upptagna, får Utskottet här nedan afgifva yttrande i afseende å de förändringar, som i afseende å denna hufvudtitel, omfattande anslagen till *Civil-departementet*, nu ifrågakommit.

Departementets expedition.

1:o. För fortsatt tillämpning af den vid 1874 års riksmöte bestämde aflöningsstat för *Civil-departementets expedition* har Kongl. Maj:t för år 1877 äskat enahanda anslag, som blifvit för nästlidet och innevarande år beviljadt, eller 20,800 kronor; och hemställer Utskottet, att det äskade anslagsbeloppet, 20,800 kronor, må för år 1877 på extra stat anvisas.

Angående anslag för fortsatt tillämpning af den nya aflöningsstaten för Civil-departementets expedition.

Kommerskollegium.

2:o. Under denna anslagsrubrik har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen:

Angående Kommerskollegii anslag.

Bih. till Riksd. Prot. 1876. 4 Saml. 1 Afd. 10 Häft.

1

att *dels* medgifva, att advokatfiskalsbefattningen finge indragas, samt att de lönebelopp, som voro i stat anvisade ej mindre för advokatfiskals-tjensten, än äfven för andra ledigblifvande befattningar inom Kollegium, i afseende hvarå indragning syntes kunna ega rum eller förändring böra vidtagas, finge intill slutet af det år, för hvilket ny statsreglering nu förestode, i den mån de för bestridande af göromålen inom Kollegiet kunde finnas erforderliga, af Kongl. Maj:t för ändamålet disponeras;

dels, på det Kongl. Maj:t måtte komma i tillfälle tilldela Kommerskollegii ledamöter och dess med statsmedel aflönade embets- och tjänstemän, med undantag af advokatfiskalen, tillfällig löneförbättring under år 1877 till samma belopp som för innevarande år beviljats, anvisa på extra stat 9,400 kronor;

dels och likaledes på extra stat för år 1877 anvisa såsom tillfälligt lönetillägg för fyra bergmästare, som saknade boställe, och tre tjänstemän vid Sala silfververk tjugo procent å de till dem utgående löner, eller tillsammans 2,420 kronor.

Det första af ifrågavarande nådiga förslag, eller det som afser indragning af advokatfiskaltjensten i Kommerskollegium, synes innebära en begynnelse till förverkligandet af ett utaf Riksdagen länge och lifligt eftersträfvadt mål, nemligen indragning eller, derest sådant ej läte sig göra, fullständig ombildning af detta embetsverk. För att ej gå längre tillbaka i tiden än till år 1874, erinrar Utskottet, hurusom då församlade Riksdag uti underdånig skrifvelse anhöll, det Kongl. Maj:t måtte tackas taga frågan om nämnda Kollegii indragning eller förändrade organisation under förnyad ompröfning och till näst derefter sammanträdande Riksdag framlägga de förslag i ämnet, hvartill omständigheterna kunde föranleda; i anledning af hvilken anhållan Kongl. Maj:t äfven till 1875 års Riksdag aflät nådig proposition om indragning af meranämnda Kollegium samt inrättande i dess ställe af en »styrelse för handel och näringar», hvilken skulle öfvertaga de Kollegium åliggande göromål, med undantag af sådana, hvilka enligt redan verkställd och än vidare skeende utredning kunde öfverflyttas å andra redan befintliga embetsmyndigheter. På skäl, som finnas omförmälda uti sistlidet års Riksdags underdåniga skrifvelse, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjette hufvudtitel, fann Riksdagen sig emellertid icke böra Kongl. Maj:ts omförmälda nådiga proposition bifalla.

Vid annälan af detta Riksdagens beslut hade, enligt hvad inhemtas af ett Kongl. Maj:ts nu aflättna nådiga proposition om statsverkets tillstånd och behof bilagdt statsrådsprotokoll öfver civilärenden för den 16 Juni 1875 (Bil. N:o 5 b sid. 2 och följande), föredragande de-

partementschefen, efter att först hafva redogjort för de skäl, som föranledt Riksdagen att vägra bifall till ofvan omförmälda nådiga framställning om inrättande i Kommerskollegii ställe af ett nytt embetsverk, funnit sig, i betraktande deraf, att dylika anmärkningar, som de mot berörda förslag framställda, ej kunde undvikas, huru än ett förslag till indragning af Kommerskollegium blefve uppställt, icke böra tillstyrka Kongl. Maj:t att om utarbetande af ett dylikt förslag meddela befallning, utan borde, enligt departementschefens åsigt, uppgiften blifva att, med bibehållande tills vidare af Kommerskollegium, tillse, om och i hvad mån förändringar i dess åligganden, hvad beträffade rikets handel och sjöfart och öfriga näringar, likasom i tjenstemannapersonalens sammansättning under den närmaste framtiden borde eller lämpligen kunde, såsom af tidsförhållanden och särskilda omständigheter påkallade, vidtagas.

Sedan departementschefen derefter redogjort för åtskilliga på det förestående reorganisationsarbetet inverkande förhållanden, hade han, enär för detsammas genomförande medverkan från sjelfva Kollegii sida vore af yttersta vikt, samt då, af angifna orsaker, den fordran icke syntes vara fullt berättigad, att kollegiemedlemmarna skulle deruti taga en mera verksam del, tillstyrkt att presidentembetet i Kollegium måtte återbesättas på förordnande och tills vidare, äfvensom, bland annat, att den tillförordnade presidenten skulle anbefallas att, efter föregången öfverläggning i Kollegium, inkomma med underdånigt yttrande och utredning:

a) huruvida en eller annan afdelning af de ärenden, som nu tillhöra Kollegii upptagande, egde det nära sammanhang med ärenden, som af annan embetsmyndighet behandlades, att genom deras sammanförande större reda och enkelhet kunde vinnas, samt för sådant ändamål en öfverflyttning deraf ifrån Kollegium ega rum;

b) huruvida inom Kollegium finnes befattningar, hvilka vore af beskaffenhet att nu kunna underkastas indragning, och om dertill hörande göromål kunde på ett för det allmänna mindre kostsamt sätt varda bestridda;

c) huruvida ej emellan Kollegii två kontor göromålen skulle kunna så fördelas, att de för dem blefve någorlunda lika;

d) huruvida genom förändring i den för Kollegium utfärdade instruktion större skyndsamhet vid behandlingen af en del ärenden lämpligen kunde åstadkommas; samt

e) om och på hvad sätt Kollegium skulle kunna bringas i närmare vaxelverkan med utöfvarne af de näringar, åt hvilka Kollegium hade att egna sin uppmärksamhet; och hade Kongl. Maj:t till hvad sålunda blifvit hemställt lemnat bifall.

Utskottet har vidare af det den nådiga propositionen om statsverkets tillstånd och behof bilagda stadsrådsprotokoll öfver civilärenden den 10 Januari innevarande år (Bil. N:o 5 a sid. 3) inhemtat, att den tillförordnade presidenten uti Kommerskollegium under den 15 sistlidne December i nyssberörda ämne afgifvit yttrande, deri han, efter anmälan att en fullständig utredning af de åt hans bepröfvande uppdragna frågor fordrade vida större erfarenhet af Kollegii göromål, än som dittills kunnat af presidenten förvärfvas, men att emellertid och utan afvaktan af den fullständigare utredning, honom i öfriga delar ålåge, han ansåg sig böra göra till föremål för Kongl. Maj:ts pröfning framställningar om vissa åtgärder, hvilka, oberoende af utredningen i öfrigt, syntes kunna vidtagas till befrämjande af det honom lemnade uppdrag, i sådant hänseende dels föreslagit, att åtskilliga ärenden måtte skiljas från Kollegium och till andra embetsverk öfverflyttas, dels ock beträffande ifrågasatt indragning af advokatfiskalsbefattningen hos Kollegium anført, att förhållandena syntes kunna medgifva, att nämnda befattning indroges, emot det att ett arvode af ett tusen kronor lemnades till Kollegii disposition för anskaffande af juridiskt biträde, till följd af hvilken senare framställning Kongl. Maj:t nu aflåtit ofvannämnda förslag i ämnet.

Emot detta förslag har Utskottet så mycket mindre haft något att invända, som Utskottet, på sätt här ofvan redan blifvit nämndt, funnit detsamma innebära åtminstone en begynnelse till lösning af sjelfva hufvudfrågan, om hvars lyckliga bringande till slut Utskottet ansett förhoppning kunna hemtas såväl af det ofvan anförda som af hvad i öfrigt finnes meddeladt i de båda åberopade statsrådsprotokollen, äfvensom deraf att, enligt hvad Utskottet inhemtat, en hos Kongl. Maj:t väckt fråga om förbättring i aflöningen för manufakturdiskontkontorets embets- och tjänstemän lemnats utan nådigt afseende.

Beträffande de begärda anslagen till löneförbättringar åt Kommerskollegii ledamöter och dess med statsmedel aflönade embets- och tjänstemän äfvensom åt fyra bergmästare och tre tjänstemän vid Sala silfververk, så, enär afdrag gjorts för den till indragning föreslagna advokatfiskalstjensten samt beloppen i öfrigt äro lika med de för innevarande år för ändamålet anvisade, har Utskottet funnit desamma böra af Riksdagen beviljas.

På grund af hvad sålunda förekommit tillstyrker Utskottet:

a) att Riksdagen, under uttryckande af den förväntan, att fullständigt förslag till indragning eller, derest sådant ej kan ske, ombildning af Kommerskollegium måtte snarast möjligt varda för Riksdagen framlagdt, må

medgifva, att emellertid advokatfiskalsbefattningen i nämnda Kollegium indrages, samt att de lönebelopp, som äro i stat anvisade ej mindre för advokatfiskals-tjensten, än äfven för andra ledigblifvande befattningar inom Kollegium, i afseende hvarå indragning synes kunna ega rum eller förändring böra vidtagas, må intill slutet af år 1877 få, i den mån de för bestridande af göromålen inom Kollegium kunna finnas erforderliga, af Kongl. Maj:t för ändamålet disponeras;

b) att, på det Kongl. Maj:t må komma i tillfälle tilldela Kommerskollegii ledamöter och dess med statsmedel aflönade embets- och tjänstemän, med undantag af advokatfiskalen, tillfällig löneförbättring under år 1877 till samma belopp som för innevarande år beviljats, Riksdagen må på extra stat för år 1877 anvisa 9,400 kronor; och

c) att likaledes på extra stat för år 1877 må anvisas såsom tillfälligt lönetillägg för fyra bergmästare, som sakna boställe, och tre tjänstemän vid Sala silfververk tjugo procent å de till dem utgående löner, eller tillsammans 2,420 kronor.

Statistiska Tabellkommissionen.

3:o För beredande af tillgång till de aktuarierna vid Statistiska centralbyrån tillkommande ålderstillägg har Kongl. Maj:t begärt, att anslaget till »aflöningsmedel för Statistiska centralbyrån» måtte höjas från 15,400 kronor till 16,400 kronor, eller med 1,000 kronor.

*Angående
ålderstillägg
åt två ak-
tuarier vid
Statistiska
centralbyrån.*

Då denna anslagsförhöjning, enligt hvad af statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5 a sid. 4 och 5) inhemtas, är föranledd deraf att, sedan 1873 års Riksdag, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning, medgifvit att de vid Statistiska centralbyrån anstälde två aktuariers löner finge, efter innehafvares väl vitsordade tjänstgöring under en tid af fem år, räknad från och med året näst efter det, då aktuarie blifvit utnämnd eller framdeles utnämndes, höjas med 500 kronor och således årligen utgå med 3,000 kronor, vidare efter fem års sådan tjänstgöring höjas till 3,500 kronor samt slutligen efter ytterligare fem års enabanda tjänstgöring höjas till 4,000 kronor, de båda vid byrån nu anstälde aktuarier, af hvilka den ene erhållit fullmakt å tjensten den 18 November 1870 och

den andre den 10 Mars 1871, till följd häraf och enär bådas tjenstgöring blifvit af chefen för Statistiska centralbyrån på det utmärktaste vitsordad, vore berättigade att tillgodoräkna sig det första ålderstillägget af 500 kronor årligen, den förre från och med inträdet af innevarande år 1876 och den senare från och med ingången af år 1877, föranlåtes Utskottet hemställa,

att Riksdagen må, för beredande af tillgång till de aktuarierne vid Statistiska centralbyrån tillkommande ålderstillägg, höja anslaget »till aflöningsmedel för Statistiska centralbyrån» från 15,400 kronor till 16,400 kronor, eller med 1,000 kronor.

Angående dyrtidstillägg för Statistiska centralbyrån

4:o. Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, för tillfällig förbättring under år 1877 af chefens för Statistiska centralbyrån och öfrige tre dervid anstälde embetsmäns löner, hvarje lön med 20 procent, anvisa på extra stat 3,000 kronor.

Vid såväl 1874 som 1875 års riksmöte anvisades för här ifrågasatt ändanål ett belopp af 2,800 kronor. Den häruti nu ifrågasatta förhöjning af 200 kronor utgör, på sätt äfven inhemtas af statsrådsprotokollet (Bil. 5 a sid. 8) ett efter enahanda grunder, som öfriga tillfälliga löneförbättringar, beräknadt dyrtidstillägg å det de båda aktuarierne vid Statistiska centralbyrån för år 1877 tillkommande ålderstillägg af sammanlagt 1,000 kronor; och får alltså Utskottet hemställa,

att för tillfällig förbättring under år 1877 af chefens för Statistiska centralbyrån och öfrige tre dervid anstälde embetsmäns löner, hvarje med 20 procent, 3,000 kronor må på extra stat anvisas.

Angående förhöjning i anslaget till Statistiska centralbyråns bibliotek m. m.

5:o. Under denna anslagstitel har Kongl. Maj:t vidare föreslagit Riksdagen att höja reservationsanslagen »till bibliotekets underhållande» och »till det officiella statistiska trycket», det förra från 1,000 kronor till 1,500 kronor och det senare från 5,000 kronor till 10,000 kronor.

Enligt hvad i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5 a sid. 5—7) är meddeladt, hade chefen för Statistiska centralbyrån i memorial af den 18 September nästlidet år beträffande förevarande två anslag till Kongl. Maj:t hufvudsakligen anfört, hurusom, till bestridande af *tyckningskostnader* såväl för de formulär, hvilka för de statistiska uppgifternas insamlande och bearbetning i Statistiska centralbyrån erfordrades, som för det officiella tryck, hvilket af Byrån skulle besörjas, ett årligt reservationsanslag af 5,000 kronor vore stäldt till dess förfogande, hvilket belopp oförändradt upptagits i Byråns stat alltsedan dess inrättande år 1858. Emellertid hade sedermera dels Byråns utvidgade verksamhet, dels de tryckta redo-

görelsernas större fullständighet, dels det stegrade priset för tryckningsarbetet samt för papperet vållat, att Byråns kostnader för det officiella statistiska trycket allt sedan år 1863 i allmänhet varit i stigande; och hade dessa kostnader uppgått: år 1870 till 10,393 kronor 92 öre, år 1871 till 3,233 kronor 92 öre, år 1872 till 16,317 kronor 15 öre, år 1873 till 11,324 kronor 58 öre, år 1874 till 13,584 kronor 77 öre och under den då förflutna delen af år 1875 till 7,407 kronor 3 öre. I följd häraf hade Byrån nödgats att för fyllande af bristerna årligen och ofta nog flera gånger samma år hos Kongl. Maj:t utbedja sig särskilda anslag, de der ock blifvit beviljade.

Då således en mångårig erfarenhet tillräckligt ådagalagt, att det åt Statistiska centralbyrån för det officiella trycket anvisade reservationsanslaget af 5,000 kronor icke varit tillräckligt; då icke vore antagligt, att för framtiden någon minskning uti ifrågavarande kostnader kunde förväntas; då det icke vore med god ordning öfverensstämmande, att medel saknades för årligen återkommande statsbehof, och då nu ifrågavarande kostnader visat sig vara till beloppet mycket vexlande för olika år, hade chefen hemställt, att Kongl. Maj:t måtte vidtaga sådan åtgärd, att det å Statistiska centralbyråns stat för det officiella statistiska trycket hitintills uppförda reservationsanslag å 5,000 kronor blefve höjdt och förändradt till ett årligt förslagsanslag å 10,000 kronor.

För sitt biblioteks underhållande och det literära utbytet hade Statistiska centralbyrån sedan år 1861 haft sig anvisadt ett årligt reservationsanslag å 1,000 kronor. Ehuru utaf detta anslag för Centralbyråns bibliotek kunnat årligen användas omkring 500 kronor till inköp af böcker, vore likväl den härigenom vunna tillökningen i bokförrådet blott en ringa del i jämförelse med hvad som erhöles genom uthyete af svenska statistiska publikationer mot utländska sådana. Den ständiga tillväxten i förening med böckernas lämpliga uppställning och katalogisering m. m. hade nu bragt det derhän, att det statistiska biblioteket temligen nära motsvarade sitt ändamål och vore mycket anlitadt ej allenast af embetsverket sjelft utan äfven af förvaltande verk, Riksdagens medlemmar och enskilda vetenskapliga forskare. Åtskilliga brister förekommo dock deri, enär hittills anvisade medel ej tillätit att anskaffa t. ex. flera större utländska tidskrifter af statistiskt och nationalekonomiskt innehåll. Dessutom hade medlens otillräcklighet nästan helt och hållet förbjudit att göra inköp af karteverk, i följd hvaraf, och då kartor endast undantagsvis förvärfvades genom det internationela utbytet, biblioteket i allmänhet vore i saknad af andra karteverk än de svenska officiella, hvilka gratis erhöles. Om, såsom önskvärdt vore, ökade medel kunde beredas för in-

köp af böcker, komme detta i sin mån att öka behofven af inbindning, och, om önskingarne icke sträcktes högre i fråga om hela årliga bokinköpet än till vid pass 800 kronor, syntes 400 kronor för böckernas bindning kunna vara tillfyllestgörande. De diverse utgifter, som hufvudsakligen föranledts af det internationela utbytet, hade visserligen sällan öfverstigit 200 kronor om året, men af uppgifna skäl vore antagligt, att utgifterna för sagda ändamål hädanefter skulle uppgå till omkring 300 kronor. Med anledning häraf erfordrades i det för bibliotekets underhållande och literärt utbyte åt Centralbyrån anvisade reservationsanslag å 1,000 kronor förhöjning till 1,500 kronor.

I anledning af dessa utaf chefen för Statistiska centralbyrån gjorda framställningar hade vid ärendets föredragning departementschefen ej gjort annan erinran, än att, vid det förhållande att tillräcklig erfarenhet redan vunnits för beräkning af det belopp, hvartill Byråns tryckningskostnader hädanefter komme att i medeltal årligen uppgå, anslaget härtill syntes fortfarande böra bibehålla egenskapen af reservationsanslag, så mycket hellre som, derest någon gång af tillfällig anledning samma anslag skulle befinnas otillräckligt, utväg finnes att liksom hittills anvisa erforderlig fyllnad af sju hufvudtitelns anslag »till skrifmaterialier och expenser, ved m. m.»

Utskottet, som finner behofvet af de nu ifrågavarande anslagstillökningarne vara genom ofvan meddelade utredning till fullo ådagalagd och som biträder departementschefens åsigt om lämpligheten deraf, att anslaget till det officiela statistiska trycket fortfarande bibehåller karakteren af reservationsanslag, hemställer alltså,

att reservationsanslagen »till bibliotekets underhållande» och »till det officiela statistiska trycket» må höjas, det förra från 1,000 kronor till 1,500 kronor och det senare från 5,000 kronor till 10,000 kronor.

Angående utgifvande af statistiska redogörelser för kommunerna.

6:o. Slutligen har Kongl. Maj:t begärt, att Riksdagen måtte, för utarbetande och utgifvande af *statistiska redogörelser öfver kommunernas finanser och fattigvård*, till Kongl. Maj:ts förfogande för år 1877 på extra stat anvisa ett förslagsanslag af 10,000 kronor.

Under erinran, hurusom för förevarande ändamål anslag till lika belopp med det nu äskade blifvit af de båda sistförflutna årens Riksdagar beviljade, hemställer Utskottet,

att jemväl för år 1877 må, för utarbetande och utgifvande af *statistiska redogörelser öfver kommunernas finanser och fattigvård*, till Kongl. Maj:ts förfogande på extra stat anvisas ett förslagsanslag af 10,000 kronor.

Landtmäteristaten.

7:o. Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1877 bevilja *dels*, såsom tillfällig löneförbättring åt sekreteraren, öfveringenjören, fiskalen, aktuarien, tre ingenjörer och två amanuenser vid Landtmäteristyrelsen med 20 procent äfvensom till förhöjning med 50 procent af anslagen för skrivarebiträden och gratifikationer, tillsammans 5,200 kronor; *dels ock*, såsom tillfällig löneförbättring åt hvarje af de 24 förste landtmätarne i länen med 20 procent, tillsammans 8,640 kronor; och då dessa belopp äro lika med dem, som för samma ändamål blifvit för såväl nästlidet som innevarande år anvisade, har Utskottet funnit sig böra till förevarande framställning tillstyrka bifall.

Angående dyrtidstillägg för General-landtmäterihkontoret samt för förste landtmätare.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen må på extra stat för år 1877 bevilja:

- a) såsom tillfällig löneförbättring åt sekreteraren, öfveringenjören, fiskalen, aktuarien, tre ingenjörer och två amanuenser vid Landtmäteristyrelsen med 20 procent äfvensom till förhöjning med 50 procent af anslagen för skrivarebiträden och gratifikationer tillsammans 5,200 kronor; och
- b) såsom tillfällig löneförbättring åt hvarje af de 24 förste landtmätarne i länen med 20 procent tillsammans 8,640 kronor.

Rikets ekonomiska karteverk.

8:o. Under denna anslagsrubrik har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, utöfver det å Sjette hufvudtiteln för närvarande uppförda ordinarie anslag, 6,000 kronor, under samma hufvudtitel på extra stat för år 1877 anvisa till fortsättande af de *ekonomiskt-geografiska kartearbetena i Norrbottens län* 30,000 kronor och af de *ekonomiska kartearbetena i öfriga delar af riket* 45,000 kronor, eller tillsammans 75,000 kronor.

Angående anslag för de ekonomiska kartearbetena.

Till Norrbottens läns ekonomiska karteverk är för innevarande år anvisadt 30,000 kronor, eller samma belopp som det nu för nästkommande år äskade. Utaf de af Kongl. Maj:t till ekonomiska karteverket i öfriga delar af riket begärda 45,000 kronor motsvara 40,000 kronor

det för innevarande år dertill anvisade anslag. Angående den af Kongl. Maj:t åskade förhöjning i detta anslag med 5,000 kronor innehåller statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5 a sid. 12 och 13) att, med tillämpning af de i Kongl. brefvet den 16 Juni 1875 enligt Riksdagens medgifvande fastställda grunder angående aflöningsvilkoren för den vid det allmänna ekonomiska karteverket anställda personal, det vore att emotse, att tre kartografer från och med den 1 Januari 1877 skulle komma i åtnjutande af en arfvodesförhöjning af 500 kronor hvardera, äfvensom att de å ofvanberörda utgiftsstat upptagne två extra biträden från och med nyssnämnda dag skulle komma i åtnjutande af kartografarfvode, eller tillsammans 600 kronor mer än hvad de under år 1876 såsom extra biträden egde uppbära, så att endast för arfvodesförhöjning erfordrades en förhöjning af det årliga anslaget till karteverket af 2,100 kronor; att enär under loppet af år 1876 och allt framgent tryckning af häradsbeskrifningar till de ekonomiska kartorna måste ske i enlighet med föreskriften i Kongl. brefvet den 1 November 1872, och dessa tryckningsomkostnader kunde årligen beräknas till omkring 1,400 kronor, det årliga anslaget äfven borde ökas med detta belopp; samt att, då från år 1875 uppkommit en besparing af 2,000 kronor, men ett slikt särdeles gynsamt förhållande ej alltid vore att påräkna, en af sådan anledning motsedd brist för år 1877 vore att fylla med ett förhöjdt anslag af 1,500 kronor.

Genom hvad sålunda blifvit anfördt har Utskottet funnit ådagalagdt, att den begärda anslagstillökningen är af behof påkallad, derest de ifrågasvarande kartarbetena skola utan afbrott fortgå i samma omfattning som hittills; och någon rubbning häruti synes så mycket mindre nu böra ifrågasättas, som, enligt hvad statsrådsprotokollet (sid. 15 och 16) gifver vid handen, förberedande åtgärder numera äro vidtagna för utredning af frågan, på hvad sätt de ekonomiska kartarbetenas fullbordande lämpligast må kunna påskyndas.

Utskottet hemställer alltså,

att utöfver det å Sjette hufvudtiteln för närvarande för rikets ekonomiska karteverk uppförda ordinarie anslag, 6,000 kronor, må på extra stat för år 1877 anvisas till fortsättande af de ekonomiskt-geografiska kartarbetena i Norrbottens län 30,000 kronor och af de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket 45,000 kronor, eller tillsammans 75,000 kronor.

Öfverståthållare-embetet.

9:o. På det Kongl. Maj:t måtte komma i tillfälle att för år 1877 bevilja *tillfällig* löneförbättring åt Konungens fogat till belopp af 500 kronor samt åt underståthållaren, sekreteraren och kamereraren, aktuarien, hvarje af de två notarierna, kammarskrifvaren och sekreterarens kanslist med 20 procent af hvarderas lön äfvensom höja anslaget för aflönande af vakt- och exekutionsbetjeningen likaledes med 20 procent, har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1877 anvisa 5,250 kronor; och, då detta belopp är lika med det för innevarande år till samma ändamål beviljade, hemställer Utskottet, att såsom tillfällig löneförbättring åt ofvannämnde embets- och tjänstemän samt betjente må, till den fördelning som af Kongl. Maj:t föreslagits, på extra stat för år 1877 anvisas 5,250 kronor.

Angående dyrtidstillägg för Öfverståthållare-embetets embets- och tjänstemän m. fl.

Landsstaterna i länen.

10:o. Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit att, på det Kongl. Maj:t måtte blifva i tillfälle att lämpligen höja lönerna för de svagast aflönade *landssekreterarne, landskamererarne och landtränmästarne*, till Kongl. Maj:ts förfogande måtte på extra stat för år 1877 anvisas enahanda belopp som för innevarande år, eller för landssekreterarne 8,000 kronor, för landskamererarne 8,000 kronor och för landtränmästarne 9,600 kronor.

Angående dyrtidstillägg för vissa landssekreterare, landskamererare och landtränmästare.

Enligt hvad i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5 a sid. 19) är meddeladt, hade i afseende å de grunder, enligt hvilka löneförbättring borde komma landsstatstjänstemännen till godo, sådana förändrade förhållanden icke inträffat, som borde föranleda afvikelse från Kongl. Maj:ts till 1875 års Riksdag framställda och af Riksdagen godkända förslag i ämnet.

För Utskottet har emellertid synts tvifvelaktigt, huruvida ej, hvad särskildt landssekreterarne beträffar, till en viss grad förändrade förhållanden inträdt sedan början af nästförflutna år. Dessa tjänstemäns löneförmåner bestå, såsom känt är, hufvudsakligen af sportler, och Utskottet anser sig ega goda skäl för antagandet, att dessa under sistlidet år, åtminstone i flera orter af riket, om ej i betydlig mån, dock något ökats. I händelse detta, såsom Utskottet föreställer sig, varit fallet, torde äfven med temlig visshet kunna antagas, att en fortfarande stegring i nämnda inkomster kommer att ega rum under de närmaste åren.

Utskottet anser sig dock icke kunna af detta antagande hemta tillräcklig anledning att, då sistlidet års Riksdag beviljat anslag för inne-

varande år till löneförbättring åt landssekreterarne, nu afstyrka Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning; men i betraktande af hvad ofvan anförts, och då uti det statsrådsprotokoll, som fans bilagdt Kongl. Maj:ts till 1874 års Riksdag aflåtna nådiga proposition angående förbättring af landsstatstjenstemännens lönevilkor, beträffande landssekreterarne uttryckligen förklarats, att genom löneförbättringen afsågs att under öfvergångstiden, intill dess ny organisation af landsstaten blefve genomförd, tillförsäkra desse tjenstemän en årsinkomst af 6,000 kronor, har Utskottet funnit sig böra föreslå, att vid beviljandet af det nu begärda anslaget till löneförbättring åt meranämnde tjenstemän måtte fästas det vilkor, att något tillfälligt lönetillägg ej finge tilldelas landssekreterare, hvilkens årsinkomst af tjensten genom tilläfventyrs inträffande ökning af sportelinkomsterna uppginge till nämnda belopp, eller 6,000 kronor.

Beträffande de för löneförbättring åt landskamererare och landtränsmästare äskade anslagsbeloppen har Utskottet ej haft något att erinra; och får på grund af hvad sålunda blifvit anfördt Utskottet hemställa:

a) att Riksdagen må, på det Kongl. Maj:t må blifva i tillfälle att lämpligen höja lönerna för de svagast aflönade landssekreterarne, till Kongl. Maj:ts förfogande på extra stat för år 1877 anvisa 8,000 kronor, under vilkor likväl att landssekreterare, hvilkens inkomst af tjensten för nämnda år genom tilläfventyrs inträffande ökning af sportelinkomsterna uppgår till 6,000 kronor eller derutöfver, ej må komma i åtnjutande af något tillfälligt lönetillägg;

b) att, på det Kongl. Maj:t må blifva i tillfälle att lämpligen höja lönerna för de svagast aflönade landskamererarne, till Kongl. Maj:ts förfogande må på extra stat för år 1877 anvisas 8,000 kronor; och

c) att, på det Kongl. Maj:t må blifva i tillfälle att lämpligen höja lönerna för de svagast aflönade landtränsmästarna, Riksdagen må till Kongl. Maj:ts förfogande på extra stat för år 1877 anvisa 9,600 kronor.

Angående
dyrtidstillägg
för läns-
notarier,
lands-
kanslistor,
länsbokhåll-
lare, lands-
kontorister
och länsmän.

11:o. På sätt Kongl. Maj:t föreslagit och under erinran att de äskade anslagsbeloppen äro lika med dem, som för ifrågavarande ändamål blifvit för innevarande år anvisade, hemställer Utskottet,

a) att, för tillfällig löneförbättring åt länsnotarier, landskanslistor, länsbokhållare, landskontorister och länsmän för år 1877, må till Kongl. Maj:ts förfogande för samma år anvisas ett extra anslag af 150,000 kronor; och

b) att, för höjande af den 319 länsmän tillkommande *hyresersättning* med 50 kronor för hvarje, må anvisas för år 1877 ett extra anslag af 15,950 kronor.

12:o. Nästlidet års Riksdag beviljade för tillfällig löneförhöjning innevarande år åt 117 *kronofogdar* och 1 *expeditions-kronofogde* ett extra anslag af 53,149 kronor 40 öre, motsvarande 20 procent af de kontanta lönerna jemte forsällönersättningar för nämnde tjenstemän, tillsammans 265,747 kronor. Enär emellertid, till följd deraf, att under år 1875 två kronofogdeboställen blifvit till statsverket indragna samt beloppet af berörda boställens ränta och afkastning godtgjorts med tillsammans 886 kronor, sammanräknade beloppet af bemälde tjenstemäns kontanta löner och forsällönersättningar nästkommande år komme att uppgå till 266,633 kronor, hvarå 20 procent utgjorde 53,326 kronor 60 öre, har Kongl. Maj:t såsom tillfällig löneförhöjning åt ifrågavarande tjenstemän för år 1877 begärt ett extra anslag å sistnämnda belopp; och får Utskottet, som härvid ej funnit något att erinra, tillstyrka,

Angående
dyrtids-
tillägg för
kronofogdar.

att, såsom tillfällig löneförhöjning för 117 kronofogdar och 1 *expeditions-kronofogde*, må beviljas ett extra anslag för år 1877 af 20 procent å sammanräknade beloppet af bemälde tjenstemäns kontanta löner och forsällönersättningar med 53,326 kronor 60 öre.

13:o. På sätt Kongl. Maj:t föreslagit, tillstyrker Utskottet vidare, att, för beredande under år 1877 af *tillfällig löneförhöjning* åt *häradsskrifvarne*, till antalet 117, med 20 procent å de till dem utgående löner och forsällönersättningar, må på extra stat för samma år anvisas ett lika belopp som för innevarande år, eller 34,289 kronor 40 öre.

Angående
dyrtidstillägg
för häradsskrifvarne.

14:o. Med bifall till en af Statskontoret i ämnet gjord underdånig framställning har Kongl. Maj:t uti den nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit Riksdagen att *dels* för beredande af tillgång till den *ersättning*, som efter stadgade grunder tillkomme åtskilliga landsstatstjenstemän för *boställen*, hvilkas indragning i nåder beslutits, höja det kontanta anslaget med det sammanräknade belopp, hvar till berörda ersättning uppginge, eller med 1,136 kronor; och *dels* minska indelta ränteanslaget med det belopp, hvartill räntorna för nämnda boställen varit i stat beräknade, utgörande tillsammans 159 kronor; och tillstyrker Utskottet,

Angående
ersättning
för indragna
landsstats-
boställen.

att hvad Kongl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit må af Riksdagen bifallas,

Kommande, i händelse af Riksdagens bifall dels till hvad Utskottet i näst förestående punkt tillstyrkt, dels till Utskottets i särskildt utlåtande af den 25 dennes, N:o 14, gjorda hemställan om förhöjning i anslaget till »landsstaterna i länen» med 4,909 kronor, detta anslag att uppgå till 1,298,134 kronor.

Angående
anslag till
landtpolisen
m. m.

15:o. Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte till Kongl. Maj:ts förfogande för år 1877 ställa ett extra anslag af 40,000 kronor, att under samma år användas dels till aflöning och underhåll af särskild *polisstyrka* å landet i de orter, der sådan kunde af förhållandena påkallas, och dels till *belöningar* för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande eller gripande.

Utskottet får med anledning af förevarande framställning i minnet återkalla, hurusom nästlidet års Riksdag, till följd af inom Riksdagen väckta förslag i ämnet, för hvarje af åren 1875 och 1876 å extra stat uppfört och till Kongl. Maj:ts disposition stält 20,000 kronor, att i mån af behof användas till nu ifrågavarande ändamål.

Enligt hvad statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5 a sid. 21) gifver vid handen, hade, sedan Riksdagens omförmälda beslut blifvit till behörig kännedom meddeladt Öfverståhållare-embetet och samtliga Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länen, under återstoden af år 1875 framställningar om anvisande af medel utaf det sålunda anvisade anslaget inkommit från 16 af rikets län, och vid 1875 års slut återstode af årets anslag ej mera odisponerad än 1,685 kronor 42 öre, hvilka medel komme att statsverket besparas.

Utaf innevarande års anslag vore till utgående redan beviljade 2,800 kronor, och intet tvifvel förefunnes derom, att under årets lopp vore att förvänta framställningar, för tillfredsställande hvaraf hvad af årets anslag återstode icke komme att lemna full tillgång.

Vidare är i statsrådsprotokollet meddeladt, att 1875 års landsting i Malmöhus län, jemte det ett anslag af 3,000 kronor stälts till Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i länet förfogande för hindrandet och upptäckandet af kreatursstölder och andra brott, hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, att Kongl. Maj:t måtte för ordnande af landtpolisen inom länet och afhjelpande af den osäkerhet, som under nuvarande förhållanden derinom i vissa afseenden funnes rådande, vidtaga de åtgärder, Kongl. Maj:t kunde finna för ändamålet gagneliga, hvilken framställning innefattade ett nytt bevis om det allmänt kända behovet deraf, att för upprätthållande af ordning och säkerhet kraftiga åtgärder vidtoges. För sådant ändamål erfordrades medel, så att inom de särskilda länen i mån

af behof kunde anställas särskild polisstyrka å sådana orter, der den ordinarie polisbetjeningen icke vore tillräcklig, hvilket förhållande till en del äfven härledde sig derifrån att, så länge arbetet för landsstatens reorganisation ännu påginge, det syntes mindre lämpligt föreslå inrättandet af nya länsmansdistrikt, hvaraf på ett och annat ställe behovet blifvit under senare åren framhållet och icke syntes kunna bestridas. På grund af vunnna erfarenhet och de upplysningar som varit att inhemta, hade de för anställande af dylik särskild polisstyrka erforderliga medlen syntes böra beräknas till åtminstone 36,000 kronor, hvarförutom, i enlighet med den af 1875 års Riksdag uttalade åsigt, medel borde finnas tillgängliga för belöningar och ersättande af kostnader för gröfre brotts upptäckande och förbrytares efterspanande, hvartill antagligen komme att åtgå minst 4,000 kronor.

Då Riksdagen redan erkänt behovet af kraftiga åtgärder i nu antydda riktning och hvad ofvan blifvit anfördt syntes Utskottet till fullo ådagalägga, att det nu äskade beloppet ingalunda kan anses vara högre än som af omständigheterna påkallas, tillstyrker Utskottet,

att Riksdagen må till Kongl. Maj:ts förfogande för år 1877 ställa ett extra anslag af 40,000 kronor, att under samma år användas dels till aflöning och underhåll af särskild *polisstyrka* å landet, der sådan kan af förhållandena påkallas, och dels till *belöningar* för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande eller gripande.

Statens jernvägstrafik.

16:o. Under denna anslagsrubrik har Kongl. Maj:t föreslagit, *dels* att Riksdagen måtte bevilja generaldirektören och chefen vid statens jernvägstrafik tillfällig löneförbättring för år 1877, att med 1,000 kronor utgå af trafikmedlen, och *dels* att det till utgående från trafikmedlen *förslagsvis* beräknade anslaget till statens jernvägstrafik måtte för år 1877 höjas från det för innevarande år af Riksdagen dertill uppförda belopp af 10,000,000 kronor till 11,055,000 kronor, eller med 1,055,000 kronor.

Angående
förslags-
anslaget till
statens
jernvägs-
trafik m. m.

Hvad först angår den af Kongl. Maj:t föreslagna tillfälliga löneförbättringen för år 1877 åt generaldirektören och chefen vid statens jernvägstrafik, har Utskottet visserligen i sitt den 14 dennes afgifna utlåtande angående regleringen af utgifterna under riksstatens Andra hufvudtitel tillstyrkt, att aflöningen för presidenterne i Svea och Göta Hofrätter måtte fastställas till 10,000 kronor.

Der var emellertid fråga om en definitiv reglering, då deremot i detta fall begärts ett tillfälligt dyrtidstillägg; och då Kongl. Maj:ts till sist församlade Riksdag gjorda framställning i enahanda syfte ej vann Riksdagens bifall samt, enligt Utskottets förmenande, i öfrigt några förändrade förhållanden, som kunde på denna fråga inverka, icke förekommit, har Utskottet ansett sig icke ega tillräcklig anledning att det nu föreliggande förslaget understödja.

Beträffande det för jernvägstrafiken erforderliga anslag inhemtas utaf den i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5 a sid. 28 och följ.) intagna utredning, bland annat, att derunder beräknats:

för drift och underhåll	10,383,000: —
» nya byggnader och anläggningar	571,000: —
» nya inventarier	100,000: —
	<hr/>
	Summa kronor 11,054,000: —

Enligt hvad i statsrådsprotokollet vidare är meddeladt, hade Styrelsen för statens jernvägstrafik, efter att hafva redogjort för de förhållanden, som legat till grund för den i utgiftsförslaget för år 1877 förekommande höjningen i utgifterna för drift och underhåll — hvilka uti Kongl. Maj:ts till nästlidet års Riksdag aflättna proposition i ämnet för år 1876 beräknats till 9,189,000 kronor, af Riksdagen upptagits till endast 8,468,000 kronor, men sedermera uti af Kongl. Maj:t för året fastställd stat, på skäl som finnas i statsrådsprotokollet angifna, upptagits till 10,038,000 kronor — anført, i fråga om nya byggnader och anläggningar samt ny materiel och nya inventarier, att Styrelsen, som hade för afsigt att med afseende härå ingifva särskildt underdånigt förslag, byggt på extra statsanslag för 1877, uti nu ifrågavarande förslag ansett sig böra upptaga endast sådana nybyggnader, hvilka redan varit föremål för Kongl. Maj:ts pröfning och för hvilka Riksdagen redan anvisat trafikmedel, men hvilka af uppgifna anledningar måst till utförande under år 1877 uppskjutas, hvarförutan Styrelsen upptagit för *oförutsedda nybyggnader* samma belopp, som i föregående årens approximativt beräknade utgiftsförslag varit intagna, eller 300,000 kronor, samt för *oförutsedda behof af nya inventarier* ett belopp af 100,000 kronor.

Nästlidet års Riksdags Stats-Utskott uttalade den åsigt, att det procent-förhållande, som för näst förutgångna året egt rum mellan utgifterna till drift och underhåll samt bruttoinkomsterna af jernvägstrafiken, syntes lämpligen kunna läggas till grund för beräkningen af följande årets utgifter till drift och underhåll. Ifrågavarande utgifter hade, enligt

enligt den beräkning, som då kunnat göras för år 1874, nämnda år uppgått till 58 procent af bruttoinkomsterna, och enär inkomsttiteln »jernvägstrafikmedel» blifvit för år 1876 faststald till 14,600,000 kronor, föreslog Utskottet att samma års utgifter till drift och underhåll skulle, efter beräkning af 58 procent derå, upptagas till 8,468,000 kronor, hvilket förslag vann Riksdagens bifall. Enligt hvad Utskottet nu inhemtat utgjorde bruttoinkomsten af jernvägstrafiken under de elfvå månaderna Januari—November år 1875 13,687,562 kronor 75 öre samt utgifterna för drift och underhåll under samma tid 8,828,497 kronor 50 öre, eller 64,50 procent af nämnda inkomstbelopp. Med iakttagande af ofvan åberopade utaf 1875 års Riksdag följda grund för beräkningen af utgifterna till drift och underhåll, skulle, enär inkomsttiteln »jernvägstrafikmedel» blifvit för år 1877 faststald till 16,000,000 kronor, utgifterna till drift och underhåll för samma år upptagas till 64,50 procent deraf, eller 10,320,000 kronor. Då emellertid denna summa understiger det af Styrelsen för statens jernvägstrafik för samma utgifter beräknade belopp, 10,383,000 kronor, med allenast 63,000 kronor, samt i betraktande jemväl deraf att berörda utgifter, trots den af 1875 års Riksdag vidtagna nedsättning i det därför beräknade beloppet, innevarande år komma att ej allenast uppgå till utan till och med i betydlig mån öfverskjuta det i Kongl. Maj:ts proposition till 1875 års Riksdag upptagna belopp, har Utskottet ansett sig nu icke böra föreslå någon nedsättning i den till meranämnda utgifter för nästkommande år beräknade summa, så mycket mer som Utskottet anser den förväntan ej vara obefogad att, derest ifrågasvarande utgiftspost upptages till det af Styrelsen för statens jernvägstrafik beräknade belopp, den verkliga kostnaden borde komma att snarare understiga än öfverskjuta det beräknade beloppet.

Hvad beträffar de båda öfriga i förslaget upptagna utgiftsposterna har Utskottet icke funnit någon nedsättning i desamma böra ifrågasättas.

Ehuru Utskottet sålunda ansett sig icke böra tillstyrka någon annan nedsättning i det af Kongl. Maj:t föreslagna anslaget till statens jernvägstrafik än den, som blifver en följd af Utskottets hemställan om afslag å den äskade löneförbättringen för generaldirektören och chefen vid jernvägstrafiken, har Utskottet likväl funnit uppmärksamheten å nyo böra fästas vid det, af de båda senaste Riksdagarne jemväl beaktade, år efter år allt mer ogynsamma förhållandet mellan bruttoinkomsterna af statens jernvägstrafik och kostnaderna för samma trafiks drift och underhåll.

Enligt den jämförande tablå, som fans intagen uti förlidna Riksdags Stats-Utskotts utlåtande i ämnet (N:o 8 sid. 2—7) var procentförhållandet mellan utgifter för drift och underhåll samt inkomsterna:

år 1872	50,1,
» 1873	52,8, och
» 1874	58-; och

har, enligt hvad ofvan är omförmäldt, detsamma under månaderna Januari—November 1875 varit 64,50. Detta särdeles ogynsamma förhållande är så mycket mer anmärkningsvärdt, som, jemlikt Trafikstyrelsens för år 1874 afgifna berättelse, inkomsterna under åren 1872—1874 betydligt stigit och utgjort per banmil:

år 1872	82,096: —
» 1873	98,317: —
» 1874	107,781: —

Till följd af den vunna erfarenheten om den sålunda uppkomna stegringen af kostnaderna för jernvägstrafikens drift och underhåll i förhållande till inkomsterna af densamma förklarade 1875 års Riksdag uti dess till Kongl. Maj:t aflättna underdåniga skrifvelse angående regleringen af utgifterna under riksstatens Sjette hufvudtitel, att Riksdagen, som förestälde sig, att, genom trafik- och frakttaxornas sänkande i vissa fall och höjande i andra, större nettobehållning af trafiken skulle kunna vinnas utan skada för samfärdseln eller för landets industri, förty ansåg en revision af de för statens jernvägstrafik gällande taxor böra ega rum.

På sätt nu är i statsrådsprotokollet (sid. 26 och 27) meddeladt hade, sedan Styrelsen för statens jernvägstrafik erhållit befallning att, i sammanhang med afgifvandet af inforrdadt utlåtande, om och i hvilka delar samt till hvad belopp förhöjning i trafiktaxan å statens jernvägar borde ega rum, taga i öfvervägande hvad Riksdagen uti åberopade underdåniga skrifvelse anført i fråga om revision af trafik- och frakttaxorna vid statens jernvägar, samt Styrelsen med det sålunda inforrdade utlåtandet inkommit och deruti jemväl yttrat sig i fråga om de orsaker, som föranledt den under de senare åren inträffade stegring af jernvägstrafikens omkostnader, Kongl. Maj:t beslutit vissa förändringar uti de för trafiken å statens jernvägar gällande taxebestämmelser, hvarjemte Styrelsen blifvit anbefaldt att utarbete och före den 1 instundande Maj till Kongl. Maj:t inkomma med förslag till förnyad taxa för transporter på statens jernvägar samt för begagnande af dertill hörande platser, byggnader och inrättningar.

Visserligen torde genom de åtgärder i nyssnämnda hänseende, som dels redan blifvit vidtagna och dels ytterligare lära komma att vidtagas, ökade inkomster af statens jernvägstrafik möjligen kunna förväntas, och dymedelst äfven ett något gynsamare förhållande mellan samma inkomster och trafik kostnaderna, än det som under de senare åren egt rum, vara att emotse; men Utskottet föreställer sig likväl, att för detta måls vinnande jemväl åtgärder i ett annat afseende borde vidtagas. Utskottet vill derföre erinra, hurusom 1874 års Riksdag uti dess till Kongl. Maj:t aflättna underdåniga skrifvelse angående regleringen af utgifterna under riksstatens Sjette hufvudtitel (N:o 37 sid. 18) bland annat anförde, att den redan då uppkomna ansevärd tillväxten i trafik kostnaderna ledt uppmärksamheten på den kontroll, som i afseende å handhafvandet af nämnda trafik utöfvades af Kammarrätten och Riksdagens revisorer, hvilken kontroll, enär Kammarrättens åtgöranden inskränkte sig hufvudsakligen till en siffergranskning, och den för statsrevisorernes arbeten knappt afnätta tiden icke syntes medgifva dem att dervid speciellt åt denna gren af förvaltningen egna sådan uppmärksamhet, som skulle erfordras för att intränga uti och bilda sig ett riktigt omdöme om förvaltningen af en så vidt omfattande och allt mer tillväxande industriell rörelse, syntes för ändamålet ej tillfyllestgörande. Riksdagen yttrade vidare, att ett sätt att åstadkomma en önskvärd kontroll i förevarande hänseende visserligen skulle vara att, på sätt i andra länder vore brukligt, åt en ständig kommission af några utom statens jernvägstrafik stående sakkunnige personer meddela uppdrag att uteslutande följa och redogöra för jernvägstrafikens handhafvande samt angående densamma till Kongl. Maj:t afgifva de förslag, som kunde vara af omständigheterna påkallade.

Öfver den sålunda väckta frågan om åstadkommande af ytterligare kontroll med afseende å statens jernvägstrafik afgaf Trafikstyrelsen den 21 December 1874 infordradt underdånigt utlåtande, deruti Styrelsen, på sätt inhemtas af det Kongl. Maj:ts till 1875 års Riksdag aflättna nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof bilagda protokoll öfver civilärenden den 9 Januari nämnda år (Bil. N:o 5 d sid. 63—68), på anförda skäl afstyrkte inrättandet af en ständig kommission af det slag, som blifvit i 1874 års Riksdags omförmälda skrifvelse antydd, men deremot föreslog att en utredning måtte ske, huruvida ej, till vinnande af en bättre ordnad och tidigare skeende granskning af räkenskaper och förvaltning vid statens jernvägstrafik, Kammarrättens och Riksdagens revisorers åtgöranden vid denna granskning kunde ordnas så, att granskningen vore fullbordad ett år tidigare än under nuvarande förhållanden

kunde ske; och anbefalde Kongl. Maj:t Kammarrätten att öfver Styrelsens berörda förslag afgifva underdånigt utlåtande.

Utskottet anser visserligen de af Styrelsen för statens jernvägs- trafik mot förslaget om inrättande af den ifrågakända s. k. kommissionen riktade anmärkningar kunna vara, under de af Styrelsen gjorda förutsättningar, till viss grad befogade, och tror ej heller att 1874 års Riksdag med sin skrifvelse i ämnet ovilkorligen afsett inrättandet af en dylik, så mycket mindre, som uti samma skrifvelse uttryckligen förklarades, att någon sådan utredning icke förelegat, som kunnat föranleda ett bestämdt uttalande i ämnet. Enär emellertid, enligt hvad ofvan är visadt, ökade anledningar nu förefinnas till att ånyo taga den sålunda väckta frågan i öfvervägande, och då det otvifvelaktigt är, så väl för jernvägsstrafikens ändamålsenliga utveckling som för möjligheten att åstadkomma ett någorlunda skäligt förhållande mellan inkomsterna af och utgifterna för densamma, af största vikt, att en vida snabbare och mer i detalj gående kontroll öfver förvaltningen af nämnda trafik åvägabringes än den som nu verkställes, har Utskottet ansett sig böra här ånyo påkalla Riksdagens uppmärksamhet för denna fråga.

Enligt Utskottets förmenande torde åtskilliga utvägar förefinnas för åstadkommande af en dylik skärpt kontroll, utan att därför en så beskaffad kommission, som ofvan omförmäles, behöfde inrättas; och Utskottet föreställer sig, att ändamålet sannolikt skulle kunna vinnas genom utvidgning af statsrevisionen, så att en fristående revision upprättades för granskningen af jernvägsförvaltningen i dess helhet. Då emellertid en dylik anordning förutsätter förändringar ej endast i den för revisorerne gällande instruktion utan äfven i 72 § Riksdagsordningen, och således först i en framtid skulle kunna komma till stånd, har Utskottet ansett sig böra tillstyrka anlitaandet af en annan åtgärd i denna riktning, som redan nu skulle kunna vidtagas, nemligen att hos Kongl. Maj:t begära tillsättandet af särskilde utanför statens jernvägsstrafik stående sakkunnige män, hvilka någon tid innan Riksdagens revisorer sammanträda kunde egna en förberedande granskning åt förvaltningen af statens jernvägsstrafik, hvarefter desse sakkunnige mäns i ämnet afgifna yttrande jemte Trafikstyrelsens deröfver meddelade utlåtande skulle kunna tjena till ledning för den derefter sammanträdande statsrevisionen. En sådan förberedande granskning borde, enligt hvad Utskottet föreställer sig, väsentligen befördra ernåendet af det mål, Riksdagen med sin begäran om ökad kontroll å jernvägsstrafikens förvaltning afsett.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer Utskottet:

a) att Kongl. Maj:ts förslag om beviljande åt generaldirektören och chefen vid statens jernvägstrafik af tillfällig löneförbättring för år 1877, att med 1,000 kronor utgå af trafikmedlen, icke må vinna Riksdagens bifall;

b) att Riksdagen må höja det till utgående från trafikmedlen *förslagsvis* beräknade anslaget till statens jernvägstrafik från det för innevarande år af Riksdagen dertill uppförda belopp af 10,000,000 kronor till 11,054,000 kronor, eller med 1,054,000 kronor; och

c) att Riksdagen må i underdånighet anhålla, det ville Kongl. Maj:t i nåder förordna lämpligt antal utanför statens jernvägstrafik stående sakkunnige män, med uppdrag att före nästinstundande statsrevision och tillsvärdare framgent årligen företaga en förberedande granskning af Trafikstyrelsens förvaltning samt för sagda ändamål anvisa kostnaden att utaf trafikmedlen utgå.

Skiften och Afvittringar.

17:o. Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen: att för år 1877 bevilja förhöjning i årsarfvodet för de i Kopparbergs län anstälde 18 storskifteslandtmätare med 400 kronor till hvarje samt i styresmannens för storskiftesverket årsarfvode likaledes med 400 kronor; att medgifva, det de belopp, hvarmed afvittringslandtmätarnes i Vesterbottens och Norrbottens län inkomster af tjensten under år 1877 kunde komma att understiga 2,500 kronor för yngre afvittringslandtmätare och 3,000 kronor för de afvittringslandtmätare, som på grund af ålder i tjensten enligt gällande taxa åtnjöte arfvodesförhöjning, finge afvittringslandtmätarne godtgöras och af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken utgå; att för år 1877 åt föredragandena af afvittringsärenden i Vesterbottens och Norrbottens län samt till skrifbiträde åt dem bevilja en tillökning af 400 kronor i det åt hvarje af dem anslagna belopp; och att bevilja tillfällig tillökning i styresmannens vid afvittringsverket i Vesterbottens län årsarfvode för år 1877 med ett belopp af 200 kronor.

Ang. anslag till storskiftes- och afvittringsverket.

Då hvad sålunda föreslagits är i allo öfverensstämmande med hvad för såväl nästlidet som innevarande år blifvit af Riksdagen uti före-

varande hänseenden beviljadt, samt skäl ej torde förefinnas att häruti nu vidtaga någon ändring, har Utskottet funnit sig böra Kongl. Maj:ts berörda nådiga förslag till bifall förorda; hemställande alltså Utskottet:

a) att Riksdagen må bevilja förhöjning för år 1877 i årsarfvodet för de i Kopparbergs län anstälde 18 storskifteslandtmätare med 400 kronor till hvarje samt i styresmannens för storskiftesverket årsarfvode likaledes med 400 kronor;

b) att Riksdagen må medgifva, det de belopp, hvarmed afvittringslandtmätarnes i Vesterbottens och Norrbottens län inkomster af tjensten under år 1877 kunna komma att understiga 2,500 kronor för yngre afvittringslandtmätare och 3,000 kronor för de afvittringslandtmätare, som på grund af ålder i tjensten enligt gällande taxa åtnjuta arfvodesförhöjning, må afvittringslandtmätarne godtgöras och af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken utgå;

c) att åt föredragandena af afvittringsärenden i Vesterbottens och Norrbottens län samt till skrifbiträde åt dem må för år 1877 beviljas en tillökning af 400 kronor i det åt hvarje af dem anslagna belopp; och

d) att tillfällig tillökning i styresmannens vid afvittringsverket i Vesterbottens län årsarfvode för år 1877 må med ett belopp af 200 kronor af Riksdagen beviljas.

*Ang. anslag
till skiften
och afvittringar.*

18:o. Enär det belopp, som erfordrades ej mindre till betäckande af uppkommen brist i tillgängliga medel för storskiftes- och afvittringsarbetenas bedrivande år 1875, än äfven, i händelse af bifall till hvad i nästföregående punkt är vordet omförmäldt, för samma arbetens fortsättande år 1877, utgjorde 272,665 kronor, har Kongl. Maj:t vidare föreslagit Riksdagen att för sistnämnda år utöfver ordinarie anslaget, 63,000 kronor, på extra stat anvisa i jemnt tal 209,700 kronor.

Enligt hvad statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5 a sid. 48—51) gifver vid handen, hade utgifterna till storskiftes- och afvittringsverken uti den för innevarande år fastställda stat upptagits

i Kopparbergs län till	56,150 kronor
i Vesterbottens » »	106,185 »
och i Norrbottens » »	78,600 »
	<hr/>
eller tillsammans	240,935 kronor.

Då till betäckande af detta utgiftsbelopp förefunnes <i>dels</i> det ordinarie anslaget.....	63,000 kronor
och <i>dels</i> ett extra anslag å.....	191,020 »
	<hr/>
eller tillsammans	254,020 kronor

uppkomme alltså ett öfverskott af 13,085 kronor, hvilket belopp vore att använda såsom bidrag till fyllande af uppkommen brist uti det för år 1875 anvisade anslag. Enligt en af Statskontorets fond- och revisionskontor uppgjord beräkning uppgick denna brist emellertid till 37,935 kronor, och erfordrades alltså till dess betäckande utöfver förenämnda 13,085 kronor ytterligare ett belopp af 24,850 kronor. Angående orsakerna till omförmälda uti 1875 års anslag uppkomna betydliga brist får, till undvikande af vidlyftighet, Utskottet hänvisa till den utredning i ämnet, som finnes intagen i statsrådsprotokollet (sid. 53 och 54) och hvilken synts Utskottet tillfredsställande.

På sätt af ofta berörda statsrådsprotokoll vidare inhemtas, skulle till utgående under år 1877 för storskiftes- och afvittringsverken erfordras förutom berörda belopp.....	24,850: —
till storskiftesverket i Kopparbergs län, samma belopp, som innevarande års stat upptoge	56,150: —
till afvittringsverket i Vesterbottens län, jemväl samma belopp, som innevarande års stat upptoge, med tillägg af 500 kronor till arfvodesförhöjning åt en äldre landtmätare	106,685: —
till afvittringsverket i Norrbottens län lika mycket som för år 1876, med undantag för de till 1,700 kronor beräknade kostnaderna för inköp af tält, kåtor, distanstuber och kartetransportörer, eller	76,900: —
	<hr/>
eller tillsammans	264,585: —

hvertill ytterligare komme:

för ökad öfverarbetsersättning åt storskifteslandtmätarne i Kopparbergs län	3,600: —
samt för tilläggsarfvoden åt de landtmätare inom Vesterbottens och Norrbottens län, hvilka sysselsatts med skattläggningsberedning	4,480: —
	<hr/>
utgörande alltså hela det för år 1877 erforderliga beloppet.....	272,665: —
hvidan. om derifrån afräknades det ordinarie anslaget	63,000: —
	<hr/>
ett belopp af	209,665 kr.,

eller i jernadt tal 209,700 kronor, behöfde på extra stat för nästkommande år anvisas.

Utskottet har af den i ämnet förebragta utredning funnit behofvet af förestående utgiftsbelopp till fullo ådagalagdt och hemställer alltså, att Riksdagen må för år 1877 förutom ordinarie anslaget till skiften och afvittringar, 63,000 kronor, anvisa för enahanda ändamål ett extra anslag af 209,700 kronor.

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanärningar.

Ang. anslag till uppförande af en hofbeslagsmedja vid Alnarps landtbruksinstitut.

19:o. På derom af länsstyrelsen i Malmöhus län gjord framställning har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att såsom bidrag till uppförande vid *Alnarps landtbruksinstitut* af en ny byggnad för *hofbeslagsmedja* med skostall jemte bostad för instruktionssmed och hofslagarelärlingar samt nödiga uthus bevilja ett extra anslag till belopp af 35,000 kronor, att under de vilkor, Kongl. Maj:t kunde finna skäligt bestämma, för berörda ändamål ställas till styrelsens för nämnda institut förfogande.

Uti statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5 a sid. 57—59) är meddeladt, hurusom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Malmöhus län uti sin i ämnet gjorda underdåniga framställning anfört, bland annat, att, sedan det stora inflytande, hofbeslaget utöfvade på hästens brukbarhet, på senare tider rätt blifvit insedt, särskilda läroanstalter eller hofbeslagsskolor för smeders undervisning i skoning blifvit inrättade i det ena landet efter det andra; att Malmöhus läns hushållningssällskap den 27 Januari 1863 beviljat medel för inrättande af en liknande läroanstalt vid Alnarps landtbruksinstitut; att sedermera hofbeslagsskolor blifvit grundade såväl på flera ställen i Tyskland som i Österrike, Belgien m. fl. länder, och att sedan år 1868, på Landtbruksakademiens föranstaltande, smeder erhållit undervisning i skoning vid Veterinärinstitutet i Stockholm samt vid Veterinärinrättningen i Skara.

Enligt medgifvande af styrelsen för Alnarps landtbruksinstitut hade under de första åren hofslagarelärlingarne fått begagna smedjan vid institutet, hvilket afven lemnat dem fri bostad; men då denna anordning befunnits olämplig, hade år 1869 åt hofbeslagsskolan upplåtits en intill smedjan belägen slöjdbod, hvilken på hushållningssällskapets bekostnad blifvit inredd till smedja och skostall. I denna smedja funnes likväl plats

endast för åtta smeder, hvarför minst två sådana fortfarande måste arbeta i Institutets smedja.

Sedan den 2 Januari 1875 hade vid hofbeslagsskolan meddelats undervisning åt 4 man af de skånska kavalleriregementena; och hade derjeunte under samma år pågått den vanliga undervisningen, hvari deltagit 12 smeder från Malmöhus län samt 12 från de andra länen. Från skolans öppnande den 8 April 1863 hade ej mindre än 272 smeder erhållit undervisning vid densamma. Af dessa hade tillhört

Malmöhus län	141
Kristianstads, Blekinge, Hallands, Göteborgs och Bohus, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs tillsammans	107
samt armen	24

Summa 272; och

skulle äfven för 1876 manskap från de skånska kavalleriregementena vid skolan njuta undervisning. Den omständighet, att skolan mer och mer anlidades till och med af smeder från långt aflägsne län, visade, att den tillvunnit sig allmänhetens förtroende. Hvad särskildt anginge Malmöhus län, hade till de 10 platser, som bekostades af länets hushållningssällskap, vanligen ej mindre än 30 till 40 sökande brukat anmäla sig.

Behovvet af en mera rymlig och ändamålsenlig lokal hade också år efter år gjort sig allt mera gällande. Den nuvarande smedjan vore endast 19½ alnar lång och 7 alnar bred och skostallet, hvilket upptog hälften af byggnaden, rymde endast 4 à 6 hästar. Byggnaden vore dessutom så gammal och bristfällig, att den snart icke längre kunde underhållas, och måste således, såvida icke hofbeslagsskolan inom kort skulle upphöra, en ny ändamålsenlig lägenhet oundgängligen anskaffas; hvarförutom en annan bostad för smedslärlingarne erfordrades, enär den nuvarande vore för ändamålet otillräcklig.

Kostnaden för uppförande, i enlighet med uppgjord, af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ingifven ritning, af ny byggnad för ofvan angifna ändamål skulle, enligt uppgjord beräkning, uppgå till 40,000 kronor, deraf dock Malmöhus läns hushållningssällskap redan anslagit 5,000 kronor, under förutsättning, att återstoden, 35,000 kronor, beviljades af statsmedel; och vore Styrelsen för Alnarps landbruksinstitut villig att anvisa lämplig plats för den nya byggnaden. Emot berörda ritning hade emellertid Landbruksakademiens förvaltningskomité uti infordradt utlåtande i ämnet framställt åtskilliga anmärkningar, i anledning hvaraf ny ritning till de ifrågasatta byggnaderna blifvit uppgjord, och skulle kostnaderna för byggnadsarbetets utförande i enlighet med sistnämnda ritning belöpa sig till 40,075 kronor 10 öre.

Obestriddligen torde en allmännare utbredd skicklighet i hofbeslagskonsten vara af stor vigt för så väl landtbruket som kavalleriregementena, och har Utskottet vid sådant förhållande, och då behovet af den föreslagna nya byggnaden för hofbeslagssmedja vid Alnarps landtbruksinstitut synts Utskottet vara af det ofvan anförda fullleligen ådagalagdt, funnit sig böra tillstyrka beviljandet af det för sådant ändamål äskade anslaget. Emellertid vore det utan tvifvel välbetänt om vid beviljandet af detta anslag fästes sådana vilkor att statsverket ej framdeles må komma att betungas med vidare utgifter i anledning häraf, hvarken i form af möjligen erforderligt tillskott utöfver den nu beräknade kostnaden eller såsom bidrag till underhållet af hofbeslagsskolan; hemställande Utskottet, på grund af hvad sålunda blifvit anfördt,

att såsom bidrag till uppförande vid Alnarps landtbruksinstitut af en ny byggnad för hofbeslagssmedja med skostall jemte bostad för instruktionssmed och hofslagarelärlingar samt nödiga uthus må beviljas ett extra anslag för år 1877 till belopp af 35,000 kronor, att ställas till styrelsens för nämnda institut förfogande, under vilkor, förutom hvad Kongl. Maj:t i öfrigt kan finna skäligt bestämma, att antingen bemälda styrelse eller Malmöhus läns hushållningssällskap må åtaga sig ansvaret, att ej mindre de ifrågavarande byggnaderna varda uppförda än äfven hofbeslagsskolan framgent uppehållen utan vidare anspråk på statens mellankomst.

*Ang. rese-
kostnads-
ersättning åt
undervisarne
i boskaps-
skötsel och
mejeri-
hushållning.*

20:o. Kongl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att medgifva, det resekostnads- och traktamentsersättning för förrättningsresor finge i enlighet med de bestämmelser, som voro eller framdeles kunde varda meddelade, från och med år 1877 utgå till *undervisarne i boskapskötsel och mejerihushållning* från sjetta hufvudtitelns förslagsanslag »till rese- och traktamentspenningar», samt att, i händelse af bifall härtill, anslaget »*undervisningsanstalter för jordbruk och landtmanna-näringar*», hvilket för innevarande år utgjorde 172,400 kronor, måtte minskas med det för gäldande af sådan ersättning afsedda belopp, 2000 kronor, och således ned-sättas till 170,400 kronor.

Med afseende å förevarande förslag har uti statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5 a sid. 61) meddelats, att omförmälde två undervisare vore, lika med landtbruks-ingenjörerne, berättigade att för sina förrättningsresor åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning efter sjunde klassen i resereglementet den 10 November 1865. För gäldande af sådan er-

sättning vore under anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar», hvartill aflöningsmedlen för dessa undervisare hörde, uppfördt ett belopp af 1,000 kronor för hvarje undervisare, eller tillsammans 2,000 kronor. Ehuru den klass, hvarefter nämnde statens tjänare undfinge resekostnads- och traktamentsersättning, visserligen icke kunde anses vara för hög, hade likväl, enligt från Statskontoret meddelad uppgift, denna ersättning under hvarje af åren 1874 och 1875 i medeltal uppgått för en hvar af nu ifrågavarande undervisare till 1,627 kronor 74 öre och för båda i medeltal årligen till 3,255 kronor 48 öre, eller 1,255 kronor 48 öre mer än som finnes för ändamålet anvisadt. Till följd häraf, och då nedsättning uti det oftanämnde undervisare för deras förrättningsresor tillkommande ersättningsbelopp syntes desto mindre kunna emotses, som, enligt Kongl. Maj:ts den 31 sistlidne December fattade beslut, afgiften för passagerare å statens jernvägar blifvit höjd samt antagligt vore att, sedan den genom Kongl. kungörelsen den 18 September 1874 medgifna högsta entreprenadskjutslega blifvit mera allmänt införd, den enligt resereglementet utgående skjutskostnadsersättning måste i hvarje särskild klass höjas, borde erforderlig tillökning uti nu ifrågavarande anslag beredas, såvida resekostnads- och traktamentsersättningarna fortfarande skulle från samma anslag utgå. Det syntes likväl lämpligast att sådana ersättningar utbetaltes från det under sjetta hufvudtiteln uppförda förslagsanslag till »rese- och traktamentspenningar», hvilken åsigt redan blifvit i flera likartade fall antagen och godkänd, såsom beträffande undervisarne i husslöjd samt i sprit-, öl- och jästtillverkning.

Utskottet, som uti hvad sålunda blifvit anfördt funnit fullgiltiga skäl för vidtagande af den utaf Kongl. Maj:t föreslagna, nu omhandlade åtgärd, hemställer,

att, med bifall till Kongl. Maj:ts nådiga framställning, Riksdagen må medgifva, att resekostnads- och traktamentsersättning för förrättningsresor må i enlighet med de bestämmelser, som äro eller framdeles kunna varda meddelade, från och med år 1877 utgå till undervisarne i boskapsskötsel och mejerihushållning från sjetta hufvudtiteln förslagsanslag till »rese- och traktamentspenningar», samt i följd deraf anslaget »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar», hvilket för innevarande år utgör 172,400 kronor, minskas med det för gäldande af sådan ersättning afsedda belopp 2,000 kronor och således nedsättas till 170,400 kronor.

Landtbruksingeniörer och deras biträden.

*Ang. ålders-
tillägg åt en
landtbruks-
ingeniör.*

21:o. Efter af Landtbruksakademiens förvaltningskomité gjord underdånig hemställan, att en landtbruksingeniör, hvilken från och med år 1872 uppflyttats till 3:dje lönegraden samt städse med nit och skicklighet fullgjort sina tjensteåligganden, måtte från och med år 1877 komma i åtnjutande af aflöning i 4:de eller högsta lönegraden med ett belopp af 3,500 kronor, har Kongl. Maj:t för beredande af tillgång till ifrågakomna lönetillökning äskat på ordinarie stat 500 kronor; och hemställer Utskottet, som härvid ej funnit något att erinra,

att Riksdagen må, för beredande af tillgång till den från och med nästkommande år för en landtbruksingeniör ifrågakommande lönetillökning, på ordinarie stat bevilja 500 kronor.

*Angående af-
löning åt yt-
terligare två
landtbruks-
ingeniörer.*

22:o. Med tillkännagifvande att requisitionerne å biträde af statens landtbruksingeniörer, särdeles under de sistförflutna åren ansenligen ökats hvar till i väsentlig mån bidragit såväl att större omsorg nu mer allmänt än förr egnades åt den odlade jordens fullständigare afdikning och indelning med lämpligare växtföljder, som ock att hägen för odlingar och jordförbättringar i allmänhet stegrats, hade Landtbruksakademien hos Kongl. Maj:t i underdånighet hemställt, att, enär till följd af berörda förhållande de nu i statens tjenst anstälde *tolv* landtbruksingeniörer ej kunde medhinna att betjena samtliga requirenter, utan landtbruksstipendiaterne äfven härtill måst användas, till Riksdagen måtte aflåtas nådig proposition om anvisande å ordinarie stat af anslag till ytterligare två landtbruksingeniörer; och har Kongl. Maj:t i anledning här af nu föreslagit Riksdagen att, till aflöning åt två landtbruksingeniörer med enahanda aflöningsförmåner som vore nuvarande landtbruksingeniörer beviljade, på ordinarie stat anvisa tillsammans 4,000 kronor.

Utskottet, som ej funnit något att erinra emot hvad Landtbruksakademien anfört rörande behöfvat af ytterligare två landtbruksingeniörers anställande och som hyser den öfvertygelse att det för jordbrukets fortgående utveckling är af stor vikt att tillräckligt antal dylika tjenstemän finnes att tillgå, hemställer alltså,

att Riksdagen må till aflöning åt ytterligare två landtbruksingeniörer med enahanda aflöningsförmåner, som äro nuvarande landtbruksingeniörer beviljade, på ordinarie stat anvisa tillsammans 4,000 kronor.

23:o. Vidare har Kongl. Maj:t under förevarande anslagstitel föreslagit Riksdagen att medgifva, att resekostnads- och traktamentsersättning för förrättningsresor finge i enlighet med de bestämmelser, som vore eller framdeles kunde varda meddelade, från och med år 1877 utgå till samtliga statens landbruksingeniörer och landbruksstipendiater från sjetta hufvudtitelns förslagsanslag till »rese- och traktamentspenningar» samt i så fall minska anslaget till »landbruksingeniörer och deras biträden» med det för gäldande af dylik ersättning nu afsedda belopp, 13,200 kronor.

Angående resekostnadsersättningen åt landbruksingeniörer.

Uti statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5 a sid. 63) är meddeladt, att enligt lemnad uppgift från Statskontoret de sammanräknade beloppen af landbruksingeniörernes och landbruksstipendiaternes resekostnads- och traktamentsersättningar uppgått för år 1873 till endast 12,702 kronor 12 öre och för år 1874 till endast 12,116 kronor 3 öre; men då af anledning, som finnes omnämnd under punkten 20 här ofvan, det kunde med skäl befaras, att reseplanerna hädanefter icke skulle utan menlig inskränkning af landbruksingeniörernes och landbruksstipendiaternes verksamhet kunna ordnas så, att de nu anvisade medlen blefve för ändamålet tillräckliga, hade det syntts ändamålsenligt, att icke allenast nu varande tolf landbruksingeniörers och tre landbruksstipendiaters, utan äfven de ifrågasatta två nya landbruksingeniörernes resekostnads- och traktamentsersättningar komme att utgå af sjetta hufvudtitelns förslagsanslag till »rese- och traktamentspenningar».

I öfverensstämmelse med hvad här ofvan är vordet tillstyrkt i afseende å godtgörandet af rese- och traktamentsersättning åt undervisarne i boskapsskötsel och mejerihushållning, hemställer Utskottet,

att Riksdagen må medgifva, att resekostnads- och traktamentsersättning för förrättningsresor må i enlighet med de bestämmelser, som äro eller framdeles kunna varda meddelade, från och med år 1877 utgå till samtliga statens landbruksingeniörer och landbruksstipendiater från sjetta hufvudtitelns förslagsanslag till »rese- och traktamentspenningar», samt i följd deraf minska anslaget till »landbruksingeniörer och deras biträden» med det för gäldande af dylik ersättning afsedda belopp 13,200 kronor;

kommande, i händelse af bifall till hvad Utskottet här ofvan under punkterna 21—23 hemställt, ordinarie anslaget »landbruksingeniörer och deras biträden», hvilket för innevarande år utgör 54,050 kronor, att ökas med 4,500 kronor, men minskas med 13,200 kronor, samt således i det hela minskas med 8,700 kronor och nedgå till 45,350 kronor.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanärningar.

24:o. Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till uppförande af ett växthus vid Landtbruksakademiens agrikulturkemiska försöksanstalt på extra stat för år 1877 anvisa 10,500 kronor; att på ordinarie stat bevilja till arfvode åt en för mikroskopiska och växtfysiologiska undersökningar vid agrikulturkemiska försöksanstalten anställd, på förordnade af Akademiens förvaltningskomité antagen botanist 1,000 kronor och till växthusets underhåll, skötsel och uppvärmning vintertiden 500 kronor, eller tillsammans 1,500 kronor; samt att, på det Kongl. Maj:t måtte komma i tillfälle att såsom bidrag till underhåll af fyra agrikulturkemiska stationer — inom de orter, der hushållningssällskapen förbunde sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad eller hyresmedel för agrikulturkemist och assistent samt bekosta aflöningen till dessa och laboratoritjenaren äfvensom årliga utgifterna till laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof — anvisa 3,000 kronor årligen för hvarje station, likaledes på ordinarie stat bevilja tillsammans 12,000 kronor.

Angående anslag till ett växthus vid Landtbruksakademiens agrikulturkemiska försöksanstalt, äfvensom till en botanist vid anstalten samt till fyra agrikulturkemiska stationer i riket.

I sammanhang med behandlingen af förevarande nådiga framställningar har Utskottet till pröfning förehaft en utaf Herr Johannes Larsson inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 111), deruti, på anförda skäl, föreslagits, att Riksdagen måtte bevilja ett förslagsanslag af 3,000 kronor, att användas till aflöning åt två agrikulturkemister, hvilka skulle kostnadsfritt för den jordbrukande allmänheten verkställa begärda undersökningar af inköpta artificiella gödningsämnen, för att utröna, huruvida dessa egde betingad procenthalt eller ej.

På sätt af statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5 a sid. 64—70) inhemtas, äro Kongl. Maj:ts ofvan omförmälda nådiga förslag föranledda af en utaf Landtbruksakademien, efter hemställan från hushållningssällskapens år 1874 i Stockholm församlade ombud, gjord underdånig framställning, deruti Akademien hufvudsakligen anført, att dess *experimental*fält och *agrikulturkemiska försöksanstalt* borde hädanefter såsom hittills fortgå med hufvudsakligt ändamål att, med de hjälpmedel, vetenskapen kunde lemna, och genom försök, anställda efter vetenskaplig metod, verka i det praktiska jordbrukets och dess binäringsars intressen, sådana dessa af vårt lands förhållanden bestämdes. Icke endast kemiska och fysiologiska, utan äfven andra för agrikulturen och landtbruksekonomien viktiga försök borde sålunda utgöra föremål för *experimental*fältets och

försöksanstaltens verksamhet, såsom »acklimatisations»-försök, jemförande odlingsförsök med afseende på hårdighet, mognadstid och afkastning, försök med husdjurens utfodring och tillgodogörandet af deras alster med mera dylikt, som kunde främja landthushållningens framsteg och förkofran.

Den agrikulturkemiska försöksanstalten hade i sin vetenskapliga verksamhet hittills varit betydligt inskränkt förnämligast derigenom, att anstaltens föreståndare enligt det med honom uppgjorda kontrakt, bland annat, haft sig ålagdt att »utföra kemiska analyser å jordarter, gödselslag och fodermedel m. m., som af enskilde personer insändts, samt att under resor i landsorterna tillhandagå de landtmän, hvilka äskat hans biträde för sådana råd och praktiska undersökningar, som till utförandet vore beroende af kemiska kunskaper». Huru dessa förrättningar åt enskilde jordbrukare och gödselafabrikanter upptagit agrikulturkemistens tid, framginge tydligen af upprättad förteckning på de i försöksanstaltens laboratorium utförda undersökningar under de år nuvarande föreståndaren för anstalten vid densamma varit anställd, af hvilken förteckning framginge att under de sex åren 1869—1874 blifvit verkställda i medeltal 56 undersökningar för anstaltens egna ändamål mot 226 för enskilda personer. Då härtill kommit besvarandet i medeltal af inemot 300 skrivelser årligen, så funne man klarligen huru mycket agrikulturkemisten varit upptagen af undersökningar åt enskilde personer samt af den brefvexling, som här af varit en följd. Genom dessa talrika arbeten och undersökningar åt enskilde, som å akademiens agrikulturkemiska försöksanstalt utförts, hade denna ovedersägligen uti icke ringa mån gagnat Sveriges landtbrukare, men anstalten hade ock härigenom väsentligen förhindrats att utveckla en mera omfattande vetenskaplig verksamhet i det praktiska landtbrukets allmänna intresse; och så länge förbemälda åligganden för densamma fortfore, kunde af anstalten ej förväntas den »planmessiga och vidsträckt verksamhet», som hushållningssällskapens ombud i ofvanberörda hemställan ansett densamma böra ega, och hvilken akademien äfven för sin del — med den utveckling landtbruket nu mera vunnit — ansåge vara nödig och önskelig. Genom anställande i hushållningssällskapens tjänst af agrikulturkemister borde akademiens försöksanstalt kunna befrias från sådana analyser och andra undersökningar, som för enskildes räkning hittills vid densamma blifvit utförda och varit föremål för större delen af anstaltens arbeten. Anstalten skulle med sålunda vunnen friare verksamhet, i vidsträcktare omfång och mera direkt än hittills kunna gagna modernäringen samt medverka till hennes utveckling; och anstalten egde uti redan anvisade anslag samt uti dess för ändamålet fullständiga laboratorium det mesta af hvad som erfordrades för en mera utvidgad

verksamhet i förbemälda syfte, såsom numera af densamma kunde erfordras. Hvad som i detta fall ännu bruste, vore ett växthus för anställande af åtskilliga kulturförsök samt arvode till en botanist för mikroskopiska och växtfysiologiska undersökningar, som i sammanhang med de agrikulturkemiska arbetena borde bringas till utförande. De öfriga omkostnaderna för de omförmälda kulturförsöken samt för anstaltens komplettering i öfrigt ansåge Akademien sig kunna af egna medel bestrida, men saknade deremot tillgångar att bekosta aflöningen åt botanisten samt uppbyggandet och underhållandet af växthuset.

Vidare hade Akademien, med anledning af den utaf hushållningssällskapens ombud väckta fråga om agrikulturkemisters anställande å flera orter i riket, yttrat att det vore otvifvelaktigt att genom dylika kemisters anställande många och värderika upplysningar kunde åt jordbrukets och näringarnas idkare beredas, och en sådan åtgärd vore äfven af behovet påkallad för att, såsom Akademien föreslagit, kunna åt dess agrikulturkemiska försöksanstalt bereda tillfälle till en mer utsträckt, för jordbruket direkt gagnande verksamhet. Akademien hade sålunda funnit sig böra, i öfverensstämmelse med hushållningssällskapens ombuds uttalade önskan, i underdånighet tillstyrka, att *agrikulturkemiska stationer* måtte med tillhjälp af statsmedel och bidrag från hushållningssällskapen inrättas, tills vidare till ett antal af fyra, nemligen i *södra, vestra, östra* och *mellersta* delarne af landet, enär någon särskild station för Norrland ännu icke syntes vara behöflig, om stationen för mellersta Sverige förlades till Upsala, Falun eller Gefle.

Såsom vilkor för erhållande af bidrag från staten till en dylik stations inrättande hade Akademien, i närmaste öfverensstämmelse med hushållningssällskapens ombuds derom uttalade åsigt, i underdånighet föreslagit att statsanslag till sådan station måtte lemnas, då ett eller flera hushållningssällskap i stationens granskap förbunde sig att bekosta upprättande af laboratorium med nödiga inventarier, äfvensom bostad invid laboratoriet åt agrikulturkemisten och åt hans assistent, samt hälften af dessas och en laboratoriidrängs årliga aflöning.

De årliga lönebeloppen och öfriga utgifter för hvarje agrikulturkemisk station hade Akademien ansett kunna beräknas sålunda:

»Aflöning till agrikulturkemisten, förutom bostad och ersättning för verkställda undersökningar	3,000 kronor
Aflöning till assistenten	1,500 »
» » laboratoritjenaren	500 »
Årligt anslag till inköp af böcker och inventarier samt underhåll af laboratoriet	1,000 »
Summa	6,000 kronor.

Hälften af dessa årliga utgifter, eller 3,000 kronor, skulle för hvarje station bekostas af hushållningssällskapen, andra hälften skulle utgå af statsmedel, och för fyra stationer skulle sålunda erfordras ett årligt statsanslag af 12,000 kronor.

Såväl af hvad ofvan blifvit anfördt som af hvad i öfrigt uti statsrådsprotokollet i förevarande ämne finnes meddeladt, har Utskottet ej kunnat undgå att finna, att de föreslagna åtgärderna sannolikt skulle komma att verka till gagn för jordbrukets äfvensom andra näringars utveckling, och Utskottet har sålunda ansett sig böra i hufvudsak tillstyrka bifall till Kongl. Maj:ts ofvan omförmälda nådiga förslag. Emellertid har det likväl syntts Utskottet som om så väl det till arfvode åt den föreslagne botanisten vid agrikulturkemiska försöksanstalten afsedda beloppet, 1,000 kronor, som det såsom bidrag till underhåll åt de ifrågakända fyra agrikulturkemiska stationerna äskade anslaget 12,000 kronor, åtminstone till en början lämpligen skulle kunna uppföras på extra stat, till dess någon erfarenhet vunnits om det gagn, som genom i fråga varande åtgärder verkligen komme att vinnas.

Hvad beträffar Herr Johannes Larssons ofvan omförmälda motion, så enär Utskottet, enligt hvad redan är nämnt, ansett sig böra i hufvudsak tillstyrka bifall till Kongl. Maj:ts i samma syfte gjorda, mycket mer omfattande förslag, har Utskottet funnit densamma ej böra till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

På grund af hvad sålunda förekommit hemställer Utskottet:

a) att till uppförande af ett växthus vid Landtbruksakademiens agrikulturkemiska försöksanstalt må på extra stat för år 1877 anvisas 10,500 kronor;

b) att till växthusets underhåll, skötsel och uppvärmning vintertiden må på ordinarie stat beviljas 500 kronor;

c) att till arfvode åt en för mikroskopiska och växtfysiologiska undersökningar vid agrikulturkemiska försöksanstalten anställd, på förordnande af Landtbruksakademiens förvaltningskomité antagen botanist må på extra stat för år 1877 anvisas 1,000 kronor;

d) att, på det Kongl. Maj:t må komma i tillfälle att såsom bidrag till underhåll af fyra agrikulturkemiska stationer — inom de orter, der hushållningssällskapen förbinda sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad eller hyresmedel för agrikulturkemist och assistent samt bekosta aflöningen till dessa

och laboratoritjenaren äfvensom årliga utgifterna till laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof — anvisa 3,000 kronor för hvarje station, må på extra stat för år 1877 beviljas tillsammans 12,000 kronor; samt

e) att Herr Johannes Larssons omförmälda motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda; kommande, i händelse af bifall till Utskottets under mom. b. här ofvan gjorda hemställan ordinarie anslaget »befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannaningar» att höjas från 44,450 kronor till 44,950 kronor, eller med 500 kronor.

Angående af-
löning åt en
undervisare
i landtbru-
kets tekniska
binäringar.

25:o. På sätt Kongl. Maj:t föreslagit och i enlighet med hvad af förlidna Riksdag blifvit för innevarande år beviljadt, tillstyrker Utskottet, att Riksdagen må, ej mindre till aflöning åt en kringresande undervisare uti sprit-, öl-, jäst- och ättiketillverkning samt andra till förädling af jordbrukets alster syftande binäringar, hvilkas rätta bedrifvande förutsätter insigter uti den kemiska teknologien, på extra stat för år 1877 anvisa 2,000 kronor, än ock likaledes på extra stat för samma år bevilja 300 kronor, att till bemälda undervisare utgå såsom bidrag till bekostande af de kemiska och fysikaliska undersökningar, som i och för hans tjänstebefattning blifva erforderliga.

Angående an-
slag till pris-
belöningar
vid allmänna
landtbruks-
möten v. m.

26:o. På sätt Kongl. Maj:t, i anledning af Landtbruksakademiens derom gjorda underdåniga framställning, föreslagit, tillstyrker Utskottet, att följande vid föregående riksdagar beviljade extra anslag må jemväl för år 1877 anvisas, nemligen:

a) till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner samt ladugårdsprodukter, sädesslag och andra jordbruksalster 6,000 kronor;

b) till prisbelöningar vid täflingsmöten för gödboskap, smör, ost, fläsk och kött å de orter inom landet, der det kan finnas tjenligast dem anställa och der hushållningssällskapen vilja förena sig om sammanskott af medel till dessa utställningar, 5,000 kronor;

c) till understöd åt personer af mankönet för genomgående af fullständig lärokurs i boskaps uppfödande, skötsel och vård 2,000 kronor;

d) till Svenska trädgårdsföreningen och dess elevskola mot enahanda vilkor, som vid föregående riksdagar varit bestända, nemligen att föreningen, så vidt ske kan, verkställer utdelning af fruktträd och planter, företrädesvis till de folkskolestyrelser, som derom göra framställning, och jemte redovisning för det erhållna statsbidraget till Landtbruksakademien afgifver berättelse om antalet af de elever, hvilka under året vid inrättningen njutit undervisning, äfvensom rörande verkställda utdelningen af fruktträd samt om öfriga föremål för föreningens verksamhet, 4,500 kronor.

27:o. För fortsättande under år 1877 af de geologiska undersökningarna och utgifvande af derpå grundade kartor har Kongl. Maj:t äskat ett extra anslag för samma år af 81,000 kronor.

Angående anslag till Sveriges geologiska undersökning.

Den af Kongl. Maj:t för innevarande år för geologiska undersökningsverket fastställda utgiftsstat upptager för:

afföningar	42,350: —
utgifter för arbetena på fältet	19,000: —
byråafdelningen	800: —
laboratorium	600: —
museum	1,200: —
biblioteket	700: —
kart- och boktrycket	10,000: —
värmeledning, ved och vatten	1,400: —
diverse och oförutsedda utgifter	950: —
	<hr/>
	Summa kronor 77,000: —

och vore, enligt hvad i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5 a sid. 74) meddelats, för bestridande af dessa utgifter att tillgå:

a) det för innevarande år anvisade extra ordinarie anslag	70,300: —
b) inflytande medel för försålda kartor, uppgående, enligt gjord beräkning, till	2,000: —
c) behållning från år 1875, beräknad till	1,700: —
d) från Jernkontoret utgående anslag för geognostiska undersökningar i bergslagen för år 1876	3,000: —
	<hr/>
	tillhopa kronor 77,000: —

Chefen för Sveriges geologiska undersökning hade uti afgifvet förslag till utgiftsstat för ifrågakvarande undersökning under nästkommande

år upptagit utgifterna till 79,000 kronor, deraf beräknats för afföningar, hvilka enligt fastställda afföningsgrunder komme att för vissa bland tjänstemännen utgå med högre belopp än under innevarande år, 45,100: —	
arbeten å fältet	18,500: —
byråafdelningen	800: —
laboratorium	600: —
museum	1,200: —
biblioteket	700: —
kart- och boktrycket	10,000: —
värmeledning, ved och vatten	1,400: —
diverse utgifter	700: —
	<hr/>
	Summa kronor 79,000: —

Då emellertid i detta belopp äfven inginge utgifter för de undersökningar i bergslagerna, som bekostades af Jernkontoret, med ett belopp af 3,000 kronor, och då vid pass 2,000 kronor antagligen komme att genom försäljning af kartor och beskrifningar under år 1877 till undersökningsverket inflyta, hade chefen ansett ett anslag till belopp af 74,000 kronor tillräckligt för bestridande af utgifterna under samma år, för så vidt tryckning af kartor, monografier och öfriga afhandlingar begränsades till ungefär samma antal, som under de senaste åren. Chefen hade likväl anmält, att utöfver de geologiska kartblad, som vid upprättande af kostnadsberäkningen antagits skola utkomma under år 1877, omkring 10 sådana blad kunde under samma år blifva färdiga till gravyr och tryckning; och då det syntes högeligen önskvärdt, att tryckningen af dessa, bland hvilka flertalet tillhörde Skåne, der de geologiska undersökningarne i flera år pågått, men särskilda, hufvudsakligen vetenskapliga och först nyligen öfvervunna svårigheter mött vid rekognosceringarne, så påskyndades, att under år 1877 tre kartblad utöfver det vanliga antalet kunde utgifvas, hade chefen hemställt, att anslaget för år 1877 måtte för detta ändamål ökas med 7,000 kronor; i hvilket fall hela det för sagda år erforderliga belopp skulle uppgå till 81,000 kronor, hvilket belopp äfven, såsom ofvan är omförmäldt, blifvit af Kongl. Maj:t för ändamålet äskadt.

I likhet med hvad departementschefen till statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5 a sid. 76) anført, finner Utskottet det vara ändamålsenligt och med statens fördel öfverensstämmande, att de geologiska kartblad, som blifva färdiga till gravyr och tryckning, så skyndsamt som möjligt utgifvas, på grund hvaraf och enär Utskottet ej funnit något att erinra vid ofvan intagna förslagsberäkning öfver kostnaderna för den geologiska undersökningen för nästkommande år, Utskottet tillstyrker,

att för fortsättande under år 1877 af de geologiska undersökningarne och utgifvande af derpå grundade kartor må beviljas ett extra anslag för samma år af 81,000 kronor.

28:o. Sedan Kongl. Maj:t genom nådig kungörelse den 19 November 1875 om ändring af Kongl. stadgan angående fördelning af ärendena mellan statsdepartementen förordnat, bland annat, att ärenden rörande *veterinärväsendet* skulle, med undantag af sådana, som hade afseende å veterinärläroverken, från och med år 1877 handläggas af Civildepartementet, till följd hvaraf de anslag, som vore afsedda för den sålunda åt nämnda departement öfverlemnade del af statsförvaltningen, borde från och med år 1877 till Sjette hufvudtiteln öfverflyttas, så har Kongl. Maj:t nu föreslagit, att bland denna hufvudtitels *reservationsanslag* till »jordbruket, handeln och näringarne» måtte uppföras ett särskildt anslag af enahanda natur, benämndt »*Länsveterinärer*», till belopp af 48,000 kronor.

Angående
öfverflyttning från
8:de till 6:te
hufvudtiteln
af ett anslag
till länsveterinärer.

På grund af hvad sålunda förekommit och då förevarande aflösningsanslag, hvilket hittills varit uppfördt under åttonde hufvudtitelns anslagstitel »Sundhetskolegium med Medicinalstaten», lämpligen bör hänföras till de anslag, som äro afsedda för befrämjande af jordbruk och landtmannanärningar, tillstyrker Utskottet,

att Riksdagen må, med bifall till berörda nådiga framställning, från och med år 1877 bland Sjette hufvudtitelns *Reservationsanslag* till jordbruket, handeln och näringarne uppföra ett särskildt anslag af enahanda natur, benämndt »*Länsveterinärer*», till belopp af 48,000 kronor.

Hästafvelns befrämjande.

29:o. På sätt Kongl. Maj:t, i anledning af Stuteri-öfverstyrelsens derom gjorda underdåniga hemställan, föreslagit och i enlighet med hvad för nästlidet och innevarande år egt rum, tillstyrker Utskottet,

att Riksdagen må, till förbättrande af betjeningens vid alla tre stuterierna lönevilkor och till aflönande vid Flyinge af en kusk, en nattvakt och fyra stalldrängar, för år 1877 på extra stat bevilja 5,937 kronor.

Angående
lönetillägg
för betje-
ningen vid
stuterierna
m. m.

Undervisningsanstalter för bergsbruk och slöjder.

Angående af-
förande från
6:te hufvud-
titeln af ett
anslag samt
beviljande
af bidrag
till väfsko-
lan i Borås
och bergs-
skolorna i Fi-
lipstad och
Falun.

30:o. Genom kungörelse den 19 November 1875 har Kongl. Maj:t förordnat, bland annat, att alla frågor beträffande högre och lägre *tekniska bildnings- och undervisningsanstalter* skola med början af år 1877 öfvertagas af *Ecklesiastik-departementet*, vid hvilket förhållande och enär för väfskolan i Borås samt de lägre bergsskolorna i Filipstad och Falun med dertill hörande afdelningsskolor för arbetsförmän inom bergshand-teringen, hvilka undervisningsanstalter fortfarande komma att lyda under Civil-departementet, icke finnas anvisade medel på ordinarie stat, Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen, att från Sjette hufvudtiteln afföra *hela* det för närvarande under förevarande anslagstitel i riksstaten upptagna belopp 186,600 kronor; hvarjemte Kongl. Maj:t, hvad angår förut nämnda, fortfarande under Civil-departementet lydande undervisningsanstalter, föreslagit Riksdagen att, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, under förut stadgade villkor för år 1877 anvisa, såsom bidrag till väfskolan i Borås ett extra anslag af 3,800 kronor och till bergsskolorna i Filipstad och Falun med dertill hörande skolor för bergsarbetare ett extra anslag af 14,000 kronor, att till Bruks societetens fullmäktige i Jernkontoret utbetalas.

Utskottet har funnit sig böra till förevarande nådiga framställningar tillstyrka bifall och hemställer alltså:

a) att från Sjette hufvudtiteln må afföras hela det för närvarande under anslagstiteln »undervisningsanstalter för bergsbruk och slöjder» i riksstaten upptagna belopp 186,600 kronor;

b) att såsom bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås må för år 1877 anvisas ett extra anslag till belopp af 3,800 kronor, med villkor, att från Elfsborgs läns landsting eller eljest inom orten tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften af statsanslaget; och

c) att, under villkor att bergsskolorna i Filipstad och Falun med dertill hörande skolor för bergsarbetare komma att jemväl under år 1877 fortsätta sin verksamhet i enahanda omfång och utsträckning som hittills, hvarom Kongl. Maj:t lär genom inspektion af sakkunnig person sig förvissa, å extra stat för samma år må anvisas ett belopp af 14,000 kronor, att till Bruks societetens fullmäktige i Jernkontoret utbetalas.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

31:o. På sätt Kongl. Maj:t föreslagit och i enlighet med hvad för innevarande år beviljats, tillstyrker Utskottet,
att Riksdagen må till befrämjande af *husslöjder* för år 1877 ställa till Kongl. Maj:ts förfogande, utöfver det för samma ändamål på ordinarie stat anvisade belopp, 10,000 kronor, ett extra anslag ä samma belopp, eller 10,000 kronor.

Angående anslag till befrämjande af husslöjder.

32:o. Utöfver det på ordinarie stat uppförda belopp af 8,000 kronor till *reseunderstöd åt fabriks- och handtverksarbetare* har Kongl. Maj:t till enahanda ändamål på extra stat för år 1877 äskat 4,000 kronor.

Angående reseunderstöd åt fabriks- och handtverksarbetare.

Härvid anser Utskottet sig böra erinra, hurusom sistlidet års Riksdag, på föranledande af i ämnet inom Riksdagen väckt förslag, för ifrågasvarande ändamål anvisade ett extra anslag för innevarande år till samma belopp som nu blifvit af Kongl. Maj:t begärdt; och får Utskottet, med hänvisande till den utredning rörande otillräckligheten af det för ändamålet på ordinarie stat anvisade anslag, som af 1875 års Stats-Utskott blifvit lemnad, tillstyrka,

att, utöfver det på ordinarie stat uppförda belopp af 8,000 kronor till *reseunderstöd åt fabriks- och handtverksarbetare*, till enahanda ändamål må på extra stat för år 1877 anvisas 4 000 kronor.

33:o. Uti en inom Andra Kamnaren väckt, till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 13) har Herr *P. N. Bergström*, under anförande, hurusom det otvifvelaktigt vore af stor betydelse för industriens utveckling, att densammas idkare hade tillfälle att i ett väl anordnad *konstindustri-museum* taga kännedom om mönster och modeller af bästa slag, samt derigenom uppmuntras i sina sträfvanden att åstadkomma vackra och i viss mån konstnärliga arbeten, samt med erinran, att ett i Stockholm af Svenska slöjdföreningen inrättadt sådant museum redan varit en vigtig hjälp i den väckande verksamhet, föreningen efter sin förmåga sökt att utöfva på landets industri, föreslagit, att Riksdagen, såsom hyres- och inköpsbidrag åt nämnda museum, måtte för år 1877 anvisa ett extra anslag af 8,000 kronor.

Angående ifrågasatt hyresbidrag till Svenska slöjdföreningens museum.

Utskottet förbiser ingalunda det gagn, ett museum af det slag som det här ifrågavarande otvifvelaktigt kan medföra för utvecklingen af den inhemska industrien; men då af motionärens framställning i ämnet inhemtats, att, sedan slöjdföreningen hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit om ett bidrag för innevarande år af 3,000 kronor till den numera till 6,000 kronor uppgående hyressumman för museilokalen samt ett anslag af 1,000 kronor till inköp, Kongl. Maj:t beviljat föreningen ett belopp af 2,000 kronor utaf Sjette hufvudtitelns anslag till jordbruket, handeln och näringarne, anser Utskottet sig ej kunna tillstyrka Riksdagen, att, på derom af enskild motionär väckt förslag, till bemälda museum anvisa ett bidrag till och med öfverskjutande hvad slöjdföreningen själf för detsamma begärt, särdeles som Kongl. Maj:t äfven framgent icke lärer sakna medel att lemna ifrågavarande museum det understöd, hvaraf detsamma kan finnas vara i behof.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer Utskottet, att Herr P. N. Bergströms förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

34:o. Under Åttonde hufvudtiteln finnes för närvarande uppfördt ett förslagsanslag å 75,000 kronor för »farsoters och smittosamma sjukdomars botande».

Angående
uppförande
under 6:te
hufvudtiteln
af ett anslag
till »före-
kommande
och hämman-
de af smitto-
samma sjuk-
domar
bland hus-
djur».

Då, på sätt under punkten 28 här ofvan är omförmäldt, från och med år 1877 kommer att till Civil-departementets handläggning öfverflyttas alla ärenden rörande veterinärväsendet, med undantag af sådana som hafva afseende å veterinärläroverken, bör till Sjette hufvudtiteln öfverflyttas så stor del af nyssberörda förslagsanslag, som kan anses motsvara sammanräknade beloppen af statens årliga utgifter för förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjur, hvilka utgifter, enligt meddelad uppgift, ansetts böra beräknas till omkring 30,000 kronor; och får Utskottet med anledning häraf hemställa,

att Kongl. Maj:ts nädiga framställning derom, att bland Sjette hufvudtitelns diverse anslag efter »jordförluster genom kanal- och väganläggningar» måtte uppföras ett förslagsanslag under benämning »förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjur», till belopp af 30,000 kronor, må vinna Riksdagens bifall.

Aflösning af Öresundska tullen.

35:o. För detta ändanål finnes under Sjette hufvudtiteln uppfördt ett förslagsanslag å 188,000 kronor; och då, enligt hvad i statsråds-

Angående
nedsättning
i anslaget
till aflösning
af Öresund-
ska tullen».

protokollet (Bil. N:o 5 a sid. 81) är meddeladt, sista afbetalningen å Sveriges andel i aflösningssumman skall ega rum den 1 April 1877 med 46,762 riksdaler danskt riksmünt, hemställer Utskottet, att, med bifall till hvad Kongl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit, förslagsanslaget »till aflösning af Öresundska tullen» må från 188,000 kronor till 94,000 kronor nedsättas.

Rese- och traktamentspenningar.

36:o. Med hänvisande till den utredning i ämnet, som är meddelad uti statsråds-protokollet (Bil. N:o 5 a sid. 81 och 82), hemställer Utskottet, att Riksdagen må, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, höja Sjette hufvudtitelns förslagsanslag till *rese- och traktamentspenningar* från 23,000 kronor till 43,000 kronor, eller med 20,000 kronor.

*Angående
förhöjning i
anslaget till
»rese och
traktaments-
penningar».*

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

37:o. Enligt hvad i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5 a sid. 83---86) är meddeladt, hade, sedan länsstyrelserna i Hallands, Örebro och Kopparbergs län inkommit med särskilda, på anförda skäl grundade, underdåniga framställningar om förhöjning i de ersättningsbelopp för betäckande af kostnaden för tryckning af länsstyrelsernas kungörelser, hvilka för närvarande vore, med 300 kronor till hvarje länsstyrelse, under anslagstiteln »skrifmaterialier och expenser, ved m. m.» uppförda till en sammanräknad summa af 7,200 kronor, komitén för afgifvande af underdånigt betänkande och förslag i fråga om förändrad reglering af de till landsstaten hörande tjänster och aflöningen för desamma, uti ett med anledning af omförmälda framställningar afgifvet särskildt underdånigt utlåtande, yttrat, att ifrågavarande ersättnings bestämmande till lika belopp för hvarje län kunde förklaras deraf, att, vid tiden för anslagets första beviljande, i allmänhet inom förvaltningens olika grenar den uppfattning gjord sig gällande, att det vore icke blott enklast med hänsyn till kontrollen, utan äfven för statsverket billigast att likasom på entreprenad åt vederbörande embets- och tjänstemän emot viss godtgörelse öfverlemna ombesörjandet af arbeten, hvaröfver de i allt fall, å tjänstens vägnar, hade

att utöfva ett omedelbart inscende; att detta i allmänhet förkastliga entreprenadssystem med tjänstemännen såsom entreprenörer på senare tiden allt mera öfvergifvits, och att det, enligt komiterades åsigt, vore synnerligen önskvärdt att den kvarlefva deraf, som i fråga om tryckningen af länskungörelserna ännu förefunnes, måtte så snart som möjligt borttagas.

Det låge nemligen i naturen af hvarje entreprenad, att densamma efter vissa mellantider måste förnyas och till sina vilkor förändras, för att icke, till följd af vexlande konjunkturen, blifva för den ena eller andra parten obillig och tryckande.

Med afseende å de betydliga prisstegringar, som, särdeles under de senare åren, egt rum i alla riktningar, kunde det icke vara oväntadt, att den ersättning, som år 1858 bestämdes för tryckningen af länskungörelserna, numera, efter så lång tids förlopp, befunnes för behofvet otillräcklig. Komitén ansåge således anspråket på rättelse i detta missförhållande vara fullt berättigadt och tiden inne att öfvergå till ett lämpligare sätt för godtgörandet af omförmälda och likartade kostnader; hvarjemte i förevarande fråga särskildt icke borde förbises olämpligheten deraf, att ersättningen vore bestämd till lika belopp för hvarje län, då det vore uppenbart att den verkliga kostnaden icke kunde vara lika stor inom alla länen, utan måste betydligt vexla, allt efter boktryckarnes olika pris på skilda orter och kungörelsernas större eller mindre omfattning i de olika länen.

Med afseende å hvad sålunda och vidare anförts, hade komitén föreslagit att utgifterna för ifrågavarande kungörelsetryck, under närmaste framtiden sannolikt ej öfverstigande 10,000 kronor årligen, måtte, efter indragning af det därför i stat särskildt uppförda anslag, bestridas af nu ifrågavarande förslagsanslag.

På grund af hvad sålunda förekommit och då sammanräknade utbetalningarne från ofta nämnda förslagsanslag, hvilket i innevarande års riksstat är uppfördt till 67,310 kronor 95 öre, under senare åren högst betydligt öfverstigit detta belopp (se vidare statsrådsprotokollet sid. 87), har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att dels medgifva, att, emot det att nuvarande under Sjette hufvudtitelns förslagsanslag *»till skrifmaterialier och expenser, ved m. m.»* uppförda särskilda belopp af 300 kronor för hvarje länsstyrelse till bestridande af kostnaderna för tryckning af kungörelser indroges, de kostnader för tryckning af länsstyrelsernas kungörelser, hvilka icke skulle annorledes godtgöras, måtte, med iakttagande af de föreskrifter härom Kongl. Maj:t kunde finna nödigt meddela, utgå af nämnda förslagsanslag, *dels ock* höja samma förslagsanslag från 67,310 kronor 95 öre till 87,433 kronor 95 öre, eller med 20,123 kronor.

Vid hvad sålunda blifvit föreslaget har Utskottet ej funnit något att erinra, dock torde för jemnande af hufvudtitelns slutsumma förhöjningen få till 20,114 kronor upptagas; och får Utskottet alltså hemställa, att Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning må på det sätt af Riksdagen bifallas att anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. med 20,114 kronor förhöjes.

Diverse Anslag.

38:o. I enlighet med hvad Kongl. Maj:t, uppå Styrelsens för allmänna väg- och vattenbyggnader derom gjorda underdåniga hemställan, föreslagit, tillstyrker Utskottet,

Ang. aflöning till Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader m. m.

att å extra stat för år 1877 må anvisas:

a) till *aflöning åt Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader samt hennes tjänstebiträden* enahanda belopp, 33,400 kronor, jemte förhöjning 6,510 kronor, som af sistlidet års Riksdag beviljats, eller tillsammans 39,910 kronor;

b) till *undersökningar och expenser för allmänna arbeten* 35,000 kronor; och

c) till *stipendier åt medlemmar af väg- och vattenbyggnadscorpsen* för utrikes resor, i ändamål att studera andra länders allmänna arbeten, 2,000 kronor.

39:o. Beträffande alla de här ofvan icke omförmälda *ordinarie anslag*, som uti riksstaten för innevarande år finnas under Sjette hufvudtiteln uppförda och uti hvilka förändring icke blifvit ifrågasatt, hemställer Utskottet,

Ang. öfriga ordinarie anslag.

att dessa anslag må bestämmas till enahanda belopp, som i nu gällande riksstat äro upptagna.

40:o. Med anledning af de i Kongl. Maj:ts nådiga proposition om statsverkets tillstånd och behof gjorda framställningar om anvisande af medel till *allmänna arbeten* af beskaffenhet att deras utförande i allmänhet kontrolleras af Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader, till fortsättande af *statens jernvägsbyggnader*, samt för utförande af föreslagna *nybyggnader och andra arbeten*, som dels erfordras för fullständigande af nyare stambanedelar, dels föränledas af enskilda banors

anslutning och ökad rörelse, äfvensom för anskaffande af *lokomotiv* och *vagnar* samt delar deraf jemte verktygsmaskiner, ångpumpar, lyftkranar och andra inventarier, kommer Utskottet att afgifva särskilda utlåtanden; hvilket Utskottet här endast skolat anmäla.

Stockholm den 28 Februari 1876.

På Stats-Utskottets vägnar:

CARL EKMAN.

Reservationer:

vid *16:de punkten* (angående väckt fråga om tillfällig löneförbättring åt Chefen för statens jernvägstrafik) af Herr *J. H. Rosensvärd*.

vid *29:de punkten* (angående lönetillägg för betjeningen vid stuterierna m. m.) af Herr *Sven Nilsson* i Efveröd, hvilken biträdde Utskottets förslag, så vidt det afsåg beviljande af lönetillökning med 3,637 kronor åt betjeningen vid stuterierna, men deremot ville afstyrka anvisande af det till aflönande af en kusk, en nattvakt och fyra stalldrängar vid Flyinge äskade belopp 2,300 kronor.

Litt. A.

Förteckning å de af Stats-Utskottet föreslagna dyrtidstillägg
under Sjette Hufvudtiteln för år 1877.

	Nuvarande aflöning.	Dyrtids- tillägg.	Summa.
Kommers-kollegium.			
1 Ledamot	5,000	1,000	6,000
1 Dito	5,000	1,000	6,000
1 Dito	4,500	900	5,400
1 Dito	4,500	900	5,400
1 Sekreterare	3,500	700	4,200
1 Dito	3,500	700	4,200
1 Kamererare	3,500	700	4,200
1 Registrator	2,600	520	3,120
1 Notarie	2,200	440	2,640
1 Dito	2,200	440	2,640
1 Kammarförvandt	2,200	440	2,640
1 Kanslist	1,000	200	1,200
1 Dito	1,000	200	1,200
1 Dito	1,300	260	1,560
1 Dito	1,000	200	1,200
2 Dito	2,000	400	2,400
1 Kammarskrifvare	1,000	200	1,200
1 Dito	1,000	200	1,200
S:gr	—	9,400	—
Bergsstaten.			
1 Bergmästare, som icke innehar bostadsboställe	2,400	480	2,880
3 Dito dito dito	7,200	1,440	8,640
Bergshauptmannen i Sala	1,000	200	1,200
Grufveingeniören derstädes	750	150	900
Bergsvärdien derstädes	750	150	900
S:gr	—	2,420	—

	Nuvarande aflöning.	Dyrtids- tillägg.	Summa.
Statistiska centralbyrån.			
Chefen	5,000 —	1,000 —	6,000 —
Sekreteraren	4,000 —	800 —	4,800 —
1 Aktuarie	3,000 —	600 —	3,600 —
1 Dito	3,000 —	600 —	3,600 —
S:gr	—	3,000 —	—
Landtmäteristaten.			
General-landtmäterikontoret:			
Landtmäterisekreteraren	3,500 —	700 —	4,200 —
Öfveringenjören	3,000 —	600 —	3,600 —
Landtmäterifiskalen	3,000 —	600 —	3,600 —
Aktuarien	2,500 —	500 —	3,000 —
1 Ingeniör	2,400 —	480 —	2,880 —
1 Dito	2,400 —	480 —	2,880 —
1 Dito	1,800 —	360 —	2,160 —
1 Amanuens	1,200 —	240 —	1,440 —
1 Dito	1,200 —	240 —	1,440 —
Till skrifbiträden och gratifikationer	2,000 —	1,000 —	3,000 —
S:gr	—	5,200 —	—
Landtmäteristaten i landsorterna:			
1 Förste Landtmätare	1,800 —	360 —	2,160 —
23 Dito	41,400 —	8,280 —	49,680 —
S:gr	—	8,640 —	—
Öfverståthållare-embetet.			
Underståthållaren	4,500 —	900 —	5,400 —
Konungens fogat	4,500 —	500 —	5,000 —
Sekreteraren och Kamereraren vid Öfverstållare-embetets kansli			
1 Aktuarie	900 —	180 —	1,080 —
1 Notarie	900 —	180 —	1,080 —
1 Dito	900 —	180 —	1,080 —
1 Kammarsskrifvare	600 —	120 —	720 —
Sekreterarens kanslist	1,000 —	200 —	1,200 —
Till aflönande af vakt- och exekutionsbetjeningen	11,450 —	2,290 —	13,740 —
S:gr	—	5,250 —	—

	Nuvarande aflöning.	Dyrtids- tillägg.	Summa.
Landsstaterna i länen.			
Löneförbättring för de svagast aflönade lands-sekreterare	—	8,000	—
Dito för de svagast aflönade landskamererare	—	8,000	—
Dito för de svagast aflönade landträntmästare	—	9,600	—
Tillfällig löneförbättring åt länsnotarier, länsbokållare, landskanslister, landskontorister och länsmän	—	150,000	—
För 117 kronofogdar och 1 expeditionskronofogde med sammanlagd aflöning af	266,633	53,326	60 319,959 60
För 117 häradsskrifvare med sammanlagd aflöning af	171,447	34 289 40	205,736 40
För 319 länsmän, förhöjning i hyresersättningen af 50 kronor för hvarje	—	15,950	—
S:gr	—	279,166	—

Litt.

Riks-statens Sjette

1876 års Riksstat anslår:											
Penningar.		Förslagsanslag.								Summa.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 10 öre kbften.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k.r.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
36,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36,000	—
17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—
46,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46,200	—
78,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78,500	—
32,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32,400	—
98,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	98,200	—
6,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,000	—
82,122	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82,122	—
Tpt 396,422	—	—	—	—	—	—	—	—	—	396,422	—

Civil-

36,000	Statsråden utan departement, 3 å
17,000	Departementschefen .....
46,200	Departementets expedition .....
78,500	Kommerskollegium .....
32,400	Statistiska tabellkommissionen:
	Aflöningsmedel för Statistiska
	Nuvarande anslag .....
	Tillkommer förhöjning .....
	Reservationsanslagen:
	Till bibliotekets underhål-
	Nuvarande anslag .....
	Tillkommer förhöjning .....
	Till arfvoden åt tillfälliga bi-
	Till det officiella statistiska
	Nuvarande anslag .....
	Tillkommer förhöjning .....
	Till en statistisk tidskrift .....
98,200	Landtmäteristaten .....
6,000	Rikets ekonomiska karteverk, Re-
82,122	Öfverståthållare-embetet .....

B.

Hufvudtitel.

Förslag till blifvande Riksstat:													
Penningar.		Förslagsanslag.								Summa.			
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.				Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
								Mått.	Värde förslagsvis å 2 kronor 10 öre kbften.				
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.		
departementet.													
12,000 kronor		36,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36,000	—
		17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—
		46,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46,200	—
		78,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78,500	—
centralbyrån:													
	15,400: —												
	1,000: —	16,400: —											
lande:													
	1,000: —												
	500: —	1,500: —											
träden:													
	10,000: —												
rycket:													
	5,000: —												
	5,000: —	10,000: —											
	1,000: —	22,500: —	38,900	—	—	—	—	—	—	—	—	38,900	—
			98,200	—	—	—	—	—	—	—	—	98,200	—
servationsanslag													
			6,000	—	—	—	—	—	—	—	—	6,000	—
			82,122	—	—	—	—	—	—	—	—	82,122	—
Transport		402,922	—	—	—	—	—	—	—	—	—	402,922	—

1876 års Riksstat anslår:

Penningar.	Förslagsanslag.								Summa.			
	Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.		Värde förslagsvis å 2 kronor 10 öre kbften.					
					Mått.							
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
396,422										396,422		
1,114,400	15	150,440	56	12,361	86	7,164	5	15,045	45	1,292,248	02	
7,500										7,500		
10,000,000										10,000,000		
1,039	13	17,423	71	8	61	38	1	80	01	18,551	46	
175,000										175,000		
25,000										25,000		
50		184	69	37	17					271	86	
S:gr	11,719,411	28	168,048	96	12,407	64	7,202	6	15,125	46	11,914,993	34
Tp:t	11,719,411	28	168,048	96	12,407	64	7,202	6	15,125	46	11,914,993	34

Landsstaterna i länen:

Penningar:

Nuvarande beloppet .....

Tillkommer:

Ersättning för indragna landsstatsboställen .....

D:o för forsellön, enligt Ut-Memorial N:o 14 .....

Indelt ränta och ersättning för Nuvarande beloppet .....

Afgår:

Räntor å indragna boställen .....

Indelt tionde och ersättning för Oförändradt enligt 1876 års .....

Oindelt spanmål: Oförändradt enligt 1876 års .....

Särskilda förslagsanslag för lands-Landshöfdingens i Kopparbergs Till ersättning af arrendet för sellön .....

Landshöfdingens i Vester-Norr-Till bestridande af lösen för gående räntepersedlar .....

Statens jernvägstrafik, förslagsvis rekte utgå:

Nuvarande anslag .....

Tillkommer förhöjning .....

Gästgifvares friheter .....

Till lättnad för skjutsningstungan des och är särdeles tryckande, ...

Till förändrad reglering af skjuts-Färjor och färjekarlar .....

		Förslag till blifvande Riksstat:											
		Förslagsanslag.										Summa	
Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.				Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
								Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 10 öre kbften.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.		
Transport	402,922									402,922			
..... 1,114,400: 15.													
..... 1,136: —													
skottets													
..... 4,909: —										1,120,445: 15.			
indragna räntor:													
..... 150,440: 56.													
..... 159: —										150,281: 56.			
indragna tiondeanslag:													
riksstat										12,361: 86.			
riksstat										15,045: 45.			
staterna i länen:		1,120,445	15	150,281	56	12,361	86	7,164	5	15,045	45		
län lön:													
lägenheten Hushagen jemte för-													
..... 2,500: —													
lands län lön:													
åtskilliga i lönen in-													
..... 5,000: —		7,500									7,500		
beräknadt att af trafikmedlen di-													
..... 10,000,000: —													
..... 1,054,000: —		11,054,000								11,054,000			
der den genom entreprenad bestri-		1,039	13	17,423	71	8	61	38	1	80	01		
Reservationsanslag		175,000									175,000		
väsendet, Förslagsanslag		25,000									25,000		
..... 50: —				184	69	37	17				271 86		
S:gr	12,785,956	28	167,889	96	12,407	64	7,202	6	15,125	46	12,981,379	34	
Tp:t	12,785,956	28	167,889	96	12,407	64	7,202	6	15,125	46	12,981,379	34	

1876 års Riksstat anslår:

Penningar.	Förslagsanslag.										Summa.
	Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.						
					Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 10 öre kbften.				
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k.r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
T:pt 11,719,411	28	168,048	96	12,407	64	7,202	6	15,125	46	11,914,993	34
63,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63,000	—
12,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,000	—
172,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	172,400	—
54,050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54,050	—
44,450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44,450	—
93,550	—	—	—	—	—	330	7	694	47	94,244	47
186,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	186,600	—
37,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37,500	—
T:pt 12,382,961	28	168,048	96	12,407	64	7,533	3	15,819	93	12,579,237	81

Jordbruket, handeln

Reservations-

Skiften och afvittringar	63,000
Vägar och kommunikationer	12,000
Undervisningsanstalter för jord- Nuvarande anslag	172,400
<i>Afgår:</i> I följd af vissa resekost- hufvudtitelns anslag till rese- ningar	
Landtbruksingenjörer och deras Nuvarande belopp	54,050
<i>Tillkommer:</i> Lönstillökning åt en landt- bruksingenjör	
Aföning åt ytterligare två landtbruksingenjörer	
<i>Afgår:</i> I följd deraf att landt- landtbruksstipendiaternes rese- anvisas till utgående af ansla- tamentspenningar“	
Befrämjande i allmänhet af jord- Nuvarande anslag	44,450
<i>Tillkommer:</i> Till växthusets vid agrikultur- stalten underhåll, skötsel och	
Länsveterinärer (öfverflyttadt från llästafvelns befrämjande (deraf sär- belöningar för hästar 35,000 kr.)	94,244 47
Undervisningsanstalter för bergs- af tekniska läroverkens öfver-	186,600
Befrämjande i allmänhet af slöjder	37,500

		Förslag till blifvande Riksstat:												
		Förslagsanslag.								Summa.				
		Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.						
								Mått.	Värde förslagsvis å 2 kronor 10 öre kbften.					
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.			
h näringarne.														
<i>anslag.</i>														
	Transport	12,785,956	28	167,889	96	12,407	64	7,202	6	15,125	46	12,981,379	34	
		63,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63,000	—	
		12,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,000	—	
bruk och landtmannanäringar:														
	172,400: —													
naders anvisande å och traktamentspen-														
	2,000: —	170,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	170,400	—	
biträden:														
	54,050: —													
	500: —													
	4,000: — 4,500: — 58,550: —													
bruksingenjörernes och kostnadsersättningar get "rese- och trak-														
	13,200: —	45,350	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45,350	—	
bruk och landtmannanäringar:														
	44,450: —													
kemiska försöksan-														
	uppvärmning 500: —	41,950	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44,950	—	
	8:de hufvudtiteln)	48,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48,000	—	
skildt reservationsanslag till pris-														
		93,550	—	—	—	—	—	330	7	694	47	94,244	47	
bruk och slöjder: Uteslutes i följd flyttande till åttonde hufvudtiteln.														
		37,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37,500	—	
	Transport	13,300,706	28	167,889	96	12,407	64	7,533	3	15,819	93	13,496,823	81	

1876 års Riksstat anslår:

Penningar.		Förslagsanslag.								Summa.			
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.							
						Mått.		Värde förslagsvis à 2 kronor 10 öre klfthen.					
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	kr.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.		
T:pt	12,382,961	28	168,048	96	12,407	64	7,533	3	15,819	93	12,579,237	81	
	21,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21,500	—	Befrämjande i allmänhet af handel
	8,700	40	3,586	39	—	—	5	4	11	34	12,298	13	Befrämjande i allmänhet af bergs-
	18,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18,600	—	Fiskernäringsens understöd .. .. .
S:gr	712,350	40	3,586	39	—	—	336	1	705	81	716,642	60	
	110,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110,000	—	Diverse
	—	—	—	—	—	—	1,165	5	2,447	55	2,447	55	Utflyttningshjälp efter skiften, För-
	4,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,500	—	Ersättning till Sala bergslag för
	2,700	36	2,946	27	—	—	623	3	1,308	93	6,955	56	vandling .. .. .
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Odlingshjälp till krononybyggare,
	15,850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,850	—	Jordförluster genom kanal- och
	188,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	188,000	—	Förekommande och hämmande af
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	djur, <i>Förslagsanslag</i> (nytt) .. .. .
	26,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26,500	—	Karantänsinrättningen på Kånsö,
	23,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23,000	—	Till aflösning af Öresundska tullen,
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nuvarande anslag .. .. .
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	<i>Afgår</i> till följd af aflösnings-
	26,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26,500	—	ning den 1 April 1877 .. .. .
	23,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23,000	—	Till aflösning af Schelde-tullen,
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Rese- och traktamentspenningar,
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nuvarande anslag .. .. .
	67,310	95	—	—	—	—	—	—	—	—	67,310	95	<i>Tillkommer</i> förhöjning .. .. .
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Skrifmaterialier och expenser, ved
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nuvarande anslag .. .. .
	15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—	<i>Tillkommer</i> förhöjning .. .. .
S:gr	452,861	31	2,946	27	—	—	1,788	8	3,756	48	459,564	06	Extra utgifter, <i>Reservationsanslag</i>
S:a	12,884,622	99	174,581	62	12,407	64	9,327	5	19,587	75	13,091,200	—	

		Förslag till blifvande Riksstat:											
		Förslagsanslag.										Summa.	
Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.							
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 10 öre kbften.					
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.		
Transport	13,300,706	28	167,889	96	12,407	64	7,533	3	15,819	93	13,496,823	81	
och sjöfart	21,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21,500	—	
bruket	8,700	40	3,586	39	—	—	5	4	11	34	12,298	13	
	18,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18,600	—	
S:gr	563,550	40	3,586	39	—	—	336	1	705	81	567,842	60	
anslag.													
<i>slagsanslag</i>	110,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110,000	—	
förlust genom vissa räntors för-	—	—	—	—	—	—	1,165	5	2,447	55	2,447	55	
<i>Förslagsanslag</i>	4,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,500	—	
väganläggningar, <i>Förslagsanslag</i>	2,700	36	2,946	27	—	—	623	3	1,308	93	6,955	56	
smittosamma sjukdomar bland hus-	30,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,000	—	
<i>Förslagsanslag</i> , högst	15,850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,850	—	
<i>Förslagsanslag</i> :	188,000:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
summans slutbetal-	94,000:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94,000	—	
<i>Förslagsanslag</i>	26,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26,500	—	
<i>Förslagsanslag</i> :	23,000:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	20,000:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43,000	—	
m. m., <i>Förslagsanslag</i> :	67,310:	95.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	20,114:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	87,424	95	
	15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—	
S:gr	428,975	31	2,946	27	—	—	1,788	8	3,756	48	435,678	06	
Summa	13,778,481	99	174,422	62	12,407	64	9,327	5	19,587	75	13,984,900	—	

Litt. C.

Extra ordinarie anslag under Riksstatens Sjetta Hufvudtitel.

	Kronor.	öre
För år 1877.		
<i>Civil-departementet.</i>		
Dyrtidstillägg för:		
Kommerskollegium med bergsstaten	11,820:	—
Statistiska centralbyrån	3,000:	—
General-landtmäterikontoret och landtmäteristaten i landsorten	13,840:	—
Öfverståthållare-embetet	5,250:	—
Landsstaterna i länen	279,166:	—
		313,076
<i>Civil-departementets expedition.</i>		
För tillämpning af den nu gällande aflöningsstaten		20,800
<i>Statistiska tabellkommissionen.</i>		
För utarbetande och utgifvande af statistiska redogörelser öfver kommunernas finanser och fattigvård, förslagsanslag		10,000
<i>Rikets ekonomiska karteverk.</i>		
För de ekonomiskt-geografiska kartarbetena i Norrbottens län	30,000:	—
» de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket	45,000:	—
		75,000
	Transport	418,876

	Kronor.	öre	
<i>Landstaterna i länen.</i>	Transport	418,876	—
Till aflöning m. m. åt särskild polisstyrka å landet och till belöningar för gröfre brotts upptäckande och förbrytares efterspanande		40,000	—
<i>Skiften och afvittringar.</i>			
Till fullföljande af storskiftes- och afvittringsarbetena äfvensom till arfvodesförhöjning åt de vid nämnda arbeten anstälde tjänstemän		09,700	—
<i>Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar.</i>			
Bidrag till uppförande vid Alnarps landbruksinstitut af en hofbeslagssmedja, skostall m. fl. byggnader		35,000	—
<i>Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar.</i>			
Till uppförande af ett växthus vid Landtbruksakademiens agrikulturkemiska försöksanstalt	10,500:	—	—
Till arfvode för mikroskopiska och växtfysiologiska undersökningar vid samma anstalt ..	1,000:	—	—
Bidrag till underhåll af fyra agrikulturkemiska stationer	12,000:	—	—
Till aflöning åt en kringresande undervisare i landtbrukets kemiskt-tekniska binäringar samt till bekostande af kemiska och fysikaliska undersökningar	2,300:	—	—
Till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner m. m.	6,000:	—	—
» dito vid täflingsmöten för gödboskap, smör, ost, fläsk och kött	5,000:	—	—
Transport	36,800:	—	703,576

		Kronor,	öre
	Transport	36,800: —	703,576 —
Till understöd åt personer af mankønet för genomgående af fullständig lärokurs i boscaps uppfödande, skötsel och vård	.....	2,000: —	
» dito åt svenska trädgårdsföreningens elevskola	.....	4,500: —	
För fortsättande af de geologiska undersökningarne och utgifvande af derpå grundade kartor	.....	81,000: —	124,300 —
<i>Hästafvelns befrämjande.</i>			
Till löneförbättring åt betjeningen vid stuterierna samt till aflönande af en kusk, en nattvakt och fyra stalldrängar vid Flyinge stuteri	.....		5,937 —
<i>Befrämjande i allmänhet af slöjderna.</i>			
Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås	.....	3,800: —	
Till bergskolorna i Filipstad och Falun med dertill hörande skolor för bergsarbetare	.....	14,000: —	
» befrämjande af husslöjder	.....	10,000: —	
Reseunderstöd åt fabriks- och handtverksarbetare	.....	4,000: —	31,800 —
<i>Diverse anslag.</i>			
Aflöning åt Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader samt dess tjänstebiträden	.....	39,910: —	
Till undersökningar och expenser för allmänna arbeten	.....	35,000: —	
» stipendier åt medlemmar af Väg- och Vattenbyggnadscorpsen för utrikes resor	.....	2,000: —	76,910 —
	Summa		942,523 —